

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Skład Zespołu Rzeczników Platformy Obywatelskiej.....	5
3. Gospodarka i przedsiębiorczość.....	6
4. Finanse publiczne.....	8
5. Rozwój regionalny.....	9
6. Oświata.....	10
7. Polityka zagraniczna.....	12
8. Praca i polityka społeczna.....	13
9. Rolnictwo.....	15
10. Skarb Państwa.....	16
11. Sprawy europejskie.....	17
12. Wymiar sprawiedliwości.....	18
13. Kultura.....	19
14. Obrona Narodowa.....	20
15. Ochrona zdrowia.....	21
16. Ochrona środowiska.....	22
17. Infrastruktura.....	24
18. Administracja.....	25
19. Sport.....	26
20. Sprawy wewnętrzne.....	27
21. Polityka rodzinna. Prawa kobiet.....	29

WSTĘP

Rządy PiS-u, Samoobrony i LPR stawiają Platformę Obywatelską wobec nowych wyzwań programowych. Skrajna ideowo koalicja rządząca, odwołująca się coraz częściej do nacjonalistycznej retoryki i socjalizmu gospodarczego – postawiła Polskę przed nowymi faktami i niespodziewanymi zagrożeniami. Obóz rządzący ponownie zaniżył standardy życia publicznego, stworzył nowe linie społecznych konfliktów, a co najważniejsze – zakwestionował autonomię tradycyjnie niezależnych instytucji publicznych i obywatelskich. W tej nowej sytuacji zadaniem Platformy Obywatelskiej jest przedstawienie spójnej i całościowej alternatywy wobec chaotycznego projektu politycznego realizowanego przez radykalną prawicę. Naszą misją jest bowiem zmobilizowanie wszystkich Polaków, którzy tak jak my odrzucają rządy Kaczyńskich, Leppera i Giertycha. Platforma Obywatelska staje się dziś bowiem jedyną silną alternatywą a zarazem jedyną wiarygodną szansą na polityczną zmianę w Polsce.

Powracamy zatem do idei, która towarzyszyła narodzinom Platformy Obywatelskiej. Jest to idea obywatelskiego i ludowego ruchu na rzecz odnowy Polski. Misją Platformy dzisiaj jest bowiem dać siłę i nadzieję tym wszystkim Polakom, którzy – niekoniecznie angażując się w praktykę bądź trzymając legitymacje partyjne w kieszeni – chcą poprzeć program odrodzenia Polski. Połowa Polaków deklaruje otwarcie, że dziś wstydzi się swojego rządu. Gromadzi się w Polsce ponownie nowa energia na rzecz głębokiej zmiany. Platforma tę energię musi wyzwolić, tak by nie dopuścić do utrwalenia się w naszym kraju po okresie złych rządów SLD – nowego układu, przemyślnie tworzonego dziś przez trzy koalicyjne partie: PiS, Samoobronę i LPR.

Fundamenty nowego programu Platformy Obywatelskiej są więc budowane na podstawach starych i nowych. Trzy zasadnicze cele naprawy państwa są świadectwem ciągłości programowej partii. Deklarowaliśmy je w ubiegłym roku w „Planie Rządzenia”. Dziś pozostają one nadal aktualne. Są to:

- Po pierwsze: plan naprawy jakości polityki. Obejmuje on przedsięwzięcia, których celem jest likwidacja przywilejów władzy, drastyczne zaostreżenie odpowiedzialności ludzi władzy i rozpoczęcie procesu odbudowy wspólnoty politycznej Polaków, nadal niszczonej przez prymat jednostkowych, partyjnych i socjalnych egoizmów. Jest to w istocie plan współczesnego zdefiniowania i aktualnego rozumienia dobra wspólnego całego Narodu i całego Państwa.

- Po drugie: plan udroźnienia zmurszałych instytucji politycznych. W ubiegłym roku siedem z nich uznaliśmy za priorytetowe: system tworzenia prawa, wymiar sprawiedliwości, prokuraturę, administrację rządową (z superpriorytetem administracji skarbowej), budżet państwa, szkolnictwo oraz wojsko. Oznacza to, że uznajemy iż tych siedem instytucji życia publicznego wymaga przeobrażeń szybkich i odważnych – ponieważ w naszej ocenie dziś nie służą one w wystarczającym stopniu interesowi obywateli.

- Po trzecie: plan przekształcenia w ciągu czterech lat gospodarki polskiej w jedną z najbardziej konkurencyjnych w Unii Europejskiej. Tu mieści się zarówno projekt zmniejszenia klina podatkowego, wraz z przesławną koncepcją jednej stawki podatku dochodowego i podatku VAT, jak i projekty deregulacji życia gospodarczego, twardego ścinania rozbudowanych kosztów państwa, a także przywrócenia ładu w polityce społecznej, która jest dzisiaj chaotyczną wypadkową interesów silniejszych, zamiast słabszych ekonomicznie grup społecznych. Ten plan oznacza w praktyce, że Platforma Obywatelska nie pogodziła się i nigdy nie pogodzi z trzymilionowym bezrobociem i milionową ucieczką młodych ludzi z Polski zagranicę.

Ale dzisiejsza sytuacja wymaga od nas poważnej debaty nad dodatkowymi, nowymi fundamentami programowymi, które dadzą wystarczającą i jasną odpowiedź na wyzwania i zagrożenia dnia dzisiejszego. Chodzi tu o:

- Po pierwsze: plan skutecznej obrony atakowanych dziś i zagrożonych autonomicznych instytucji obywatelskich i politycznych. Demokratyczny mandat uzyskany w wyborach nie oznacza w wolnym kraju prawa zwycięskiego obozu politycznego do podporządkowania swojej woli samorządu terytorialnego, sądów i trybunałów, służby cywilnej, banku centralnego i nadzoru bankowego. Autonomia tych instytucji zabezpiecza nas przed tyranią zwycięzców. Nowy program Platformy winien uwzględniać zatem szczegółowe wytyczne dla obrony tych instytucji.

- Po drugie: plan przeciwstawienia się narastającej atmosferze agresji, której źródłem jest polityka trzech rządzących partii i która niszczy zamiast odbudowywać poczucie wspólnoty Polaków. Ideologizacja szkoły oddanej we władanie partii nacjonalistycznej wbrew poglądom młodego pokolenia Polaków. Używanie prokuratury dla stłumienia swobody słowa i wolności żartu politycznego w Internecie. Nieuzasadnione obelżywe traktowanie grup mniejszościowych i marginalnych. Insynuacje – jako metoda walki z konkurencją polityczną, którym na dodatek towarzyszy praktyka utajniania dowodów tych insynuacji. Sprowadzanie najwyższych urzędów w państwie: prezydenta RP i marszałka

sejmu do roli specjalnych agend do walki z opozycją. Otwarte dopuszczanie przestępcy do rządu. Wszystkie te efekty wymagają od Platformy odważnej strategii przeciwstawienia się fali agresywności, ideologicznej bezczelności i brutalizacji sfery publicznej, charakterystycznej dla rządów tak zarówno skrajnej prawicy, jak i lewicy.

- Po trzecie: plan doraźnej obrony Polaków przed zalewem nieskoordynowanych projektów podniesienia podatków i danin publicznych, tak aby móc swobodnie zaspokajać marnotrawną politykę wydatków publicznych. Zamrożenie progów i kwot wolnych w podatku dochodowym, nowy podatek od samochodów, podwyżka cen gazu, projekt likwidacji kosztów uzyskania przychodów dla świata nauki, projekt likwidacji ryczałtu dla drobnego biznesu, nowy podatek ministra zdrowia przeznaczony na płace dla lekarzy. Polska jest zagrożona przez politykę ludzi, którzy nie umiając oszczędzać grosza publicznego na każdy problem mają jedną odpowiedź: podnieść podatki. Ta sytuacja wymaga od Platformy Obywatelskiej wprowadzania do programu planu obrony obywateli przed fiskusem.

„Gabinet Cieni” Platformy Obywatelskiej przedstawia delegatom na Konwencję Platformy pierwsze założenia nowego programu partii. Chcemy rozpocząć nad nimi poważną debatę. Nowy Program Platformy Obywatelskiej pragniemy ostatecznie ogłosić jesienią 2006 roku.

Jan Rokita

Skład Zespołu Rzeczników Platformy Obywatelskiej

Jan Rokita	koordynator prac Zespołu Rzeczników Platformy Obywatelskiej	jan.rokita@sejm.pl
Marek Biernacki	sprawy wewnętrzne i służby specjalne	marek.biernacki@sejm.pl meby@wp.pl
Bronisław Komorowski Bogdan Zdrojewski	sprawy zagraniczne obrona narodowa	magdalena.iwanicka@sejm.pl b-zdrojewski@wp.pl b.z.@onet.pl
Julia Pitera	sprawiedliwość	julia.pitera@sejm.pl julia.pitera@neotrada.pl
Anna Zielińska-Głębocka Zbigniew Chlebowski	sprawy europejskie finanse	a.zielinska@uni.gda.pl zbigniew.chlebowski@sejm.pl
Adam Szejnfeld	gospodarka	szejnfeld@wp.pl
Jan Wyrowiński	skarb państwa	jan.wyrowinski@wp.pl
Tadeusz Jarmuziewicz	infrastruktura	jarmuziewicz@interia.pl
Tomasz Szczypiński	rozwój regionalny	szczypinski@onet.pl
Krystyna Szumilas	edukacja i nauka	krystyna@szumilas.pl
Aleksander Grad	rolnictwo i wieś	aleksander.grad@sejm.pl
Arkadiusz Rybicki	kultura	arkadiusz.rybicki@sejm.pl
Ewa Kopacz	zdrowie	ewa@kopacz.pl
Stanisław Gawłowski	środowisko	gawlow@post.pl
Sławomir Piechota	polityka społeczna	slawomir.piechota@platforma.org slawomir.piechota@onet.pl
Waldy Dzikowski	administracja	biuro@waldydzikowski.pl
Elżbieta Radziszewska	kobiety i rodzina	elzbieta.radziszewska@sejm.pl
Mirosław Drzewiecki	sport	miroslaw.drzewiecki@sejm.pl
Jacek Saryusz-Wolski	szeffracji Platformy Obywatelskiej w PE	mtrojanowski@europarl.eu.int jsaryuszwolski@europarl.eu.int
Tomasz Lenz	sekretarz	tomasz.lenz@sejm.pl
Sławomir Nitras	sekretarz	slawek@nitras.pl

Gospodarka i przedsiębiorczość

Podstawą dobrze rozwijającego się państwa i bogacącego się społeczeństwa jest właściwie funkcjonujące życie gospodarcze. Bez sprawnej gospodarki i prosperujących przedsiębiorstw, nie ma sprawnego państwa i perspektywy poprawy poziomu życia i bezpiecznej przyszłości dla społeczeństwa.

Wolność gospodarcza nie może być skrepowana nadmiarem barier związanych z prawem pracy, systemem podatkowym czy obciążeniami związanymi z ubezpieczeniami społecznymi, gdyż w efekcie hamuje to procesy inwestycyjne takie jak rozbudowa infrastruktury i komunikacji. Restrykcyjna regulacja życia gospodarczego przez państwo skutecznie odstrasza, zwłaszcza młodych ludzi, od podejmowania własnej działalności gospodarczej. Zmiana tego stanu rzeczy jest podstawowym zadaniem Platformy Obywatelskiej.

Rozwój przedsiębiorczości

Polską gospodarkę tworzą w przeważającej części małe i średnie przedsiębiorstwa, i to w dużej mierze do nich Platforma Obywatelska będzie adresowała swój program rozwoju. Główną zmianą winna być jak najszerza derogacja i deregulacja prawa tak, aby normy prawne określały tylko to, co jest zakazane lub ograniczone, a nie regulowały tego, co jest dozwolone. Będzie to służyło rozwojowi wolności gospodarczej, a więc zwiększy przedsiębiorczość obywateli i stworzy nowe miejsca pracy.

Gospodarkę należy odbiurokratyzować i zmniejszyć koszty jej działalności. Dlatego Platforma doprowadzi do uchwalenia Kodeksu działalności gospodarczej, który systemowo ureguje zakładanie oraz prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce, w sposób korzystny dla przedsiębiorców. Obniżymy także opłaty związane z rozpoczęciem działalności oraz uzyskaniem stosownych koncesji i zezwoleń. Przyspieszymy i usprawnimy procedury zakładania firm, zmniejszymy zakres i dokuczliwość kontroli, zmniejszymy i usprawnimy obowiązki w zakresie sprawozdawczości, zwiększymy prawa przedsiębiorców, ustanowimy Rzecznika Praw Przedsiębiorców, instytucję niezależną od administracji rządowej, współdziałającą z organizacjami pracodawców i przedsiębiorców. Platforma Obywatelska będzie wspierała działalność regionalnych i lokalnych funduszy pożyczkowych i gwarancyjnych, a także będzie promowała korzystanie przez małe i średnie firmy z innych ofert rynków finansowych. Oprócz promocji sądów polubownych i arbitraży, wprowadzimy wzmocnienie wydziałów gospodarczych sądów powszechnych i uprościmy stosowane procedury w celu przyspieszenia procesu rozwiązywania sporów między przedsiębiorcami. Wprowadzimy też zmiany w trybie pracy sądów przez wprowadzenie instytucji przedprocesowej oceny pozwu i odrzucanie pozwów bezpodstawnych. Jesteśmy zwolennikami całkowitej informatyzacji ksiąg wieczystych, wraz z elektronicznym dostępem zewnętrznym do tych akt.

Dobry klimat dla przedsiębiorczości to nie tylko normy prawne, ale i etyczne. Będziemy wspierać ustanawianie kodeksów etycznych i standardów działania, tak biznesu, jak i administracji. Platforma Obywatelska zmniejszy rozrośniętą biurokrację i jej uznaniowość oraz wprowadzi odpowiedzialność osobistą, w tym majątkową, urzędników za decyzje wydawane z naruszeniem prawa.

Pomoc publiczna

Pomoc publiczna powinna być racjonalnie stosowana i powiązana z wykorzystaniem pomocy akcesyjnej Unii Europejskiej. Powinna być kierowana głównie na wspieranie rozwoju, a więc na innowacyjność, badania naukowo-techniczne i ich wdrażanie w życie oraz na wspieranie ekspansji polskiej gospodarki za granicę. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców winna być kierowana przede wszystkim do najlepszych, tych, którzy napędzają rozwój i ciągną za sobą w górę całą gospodarkę.

Własność prywatna

Podstawową formą własności w gospodarce wolnorynkowej jest własność prywatna. Państwo natomiast powinno mieć możliwość nadzoru oraz jasno określone mechanizmy skutecznego oddziaływania na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych, które odgrywają kluczową rolę na przykład w zakresie bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Administracja państwowa nie musi posiadać uprawnień reprezentacji „właściciela”. Bezpośredni udział państwa w gospodarce przynosi rozwój patologii połączony ze zdecydowanie zmniejszoną efektywnością działania. Odpolitycznienie gospodarki poprzez jej dalszą prywatyzację jest metodą i jednocześnie celem, do jakiego dążyć będzie Platforma Obywatelska.

PO nie będzie kontynuowała społecznie i gospodarczo szkodliwej praktyki politycznego ingerowania w gospodarkę, praktyki właściwej dawniej dla SLD, a obecnie dla PiS.

Bezpieczeństwo energetyczne

Do tej pory, zasadniczym błędem w podejściu do zmian w energetyce było myślenie o interesie firm tego sektora, a nie o interesie jego klientów i konsumentów. Najważniejszym wyzwaniem dla Platformy Obywatelskiej będzie

urynkowanie energii, gdyż to właśnie rynek jest najlepszym weryfikatorem jakości, a konkurencja, najlepszym regulatorem cen, powodującym ich obniżenie. Konieczne jest rozwiązanie kontraktów długoterminowych w elektroenergetyce, stworzenie warunków do rozwoju giełdy energii, zwiększenie inwestycji w sieci przesyłowe, w tym sieci transgraniczne oraz zwiększenie wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, dywersyfikacja dostaw ropy i gazu, rozbudowa infrastruktury magazynowej. Doprowadzimy do wyodrębnienia funkcjonalnego i finansowego przesyłu, zwiększymy wydobycie krajowe gazu, doprowadzimy do budowy nowych rurociągów i rozbudowy infrastruktury magazynowej. Pod względem bezpieczeństwa energetycznego Polacy pod rządami Platformy Obywatelskiej będą żyć spokojnie.

Finanse publiczne

Nowe Planowanie Budżetowe

Coraz powszechniej stosowaną w świecie metodą zarządzania publicznego jest zarządzanie zorientowane na osiąganie zaplanowanych rezultatów. Metoda ta wykorzystuje, na tyle na ile to możliwe, praktyki zarządzania stosowane w sektorze prywatnym. Koniecznym dopełnieniem metody zarządzania poprzez rezultaty jest odpowiednia metodologia przygotowywania i rozliczania budżetu, a przede wszystkim: przyznawanie środków budżetowych na zadania, możliwość przesuwania środków budżetowych na kolejne lata oraz wprowadzenie budżetów wieloletnich. Dla każdego działu administracji rządowej powinny zostać określone odpowiednio zhierarchizowane cele działania. Ministrowie nie powinni dostawać środków na funkcjonowanie ich urzędów, lecz na realizację konkretnych zadań czy programów, służących do osiągnięcia zaplanowanych rezultatów. Co więcej, powinni umieć udowodnić, że danego zadania nie da się zrealizować w inny, tańszy sposób.

Aby uniknąć wydawania za wszelką cenę środków pod koniec roku oraz po to, aby ułatwić realizację programów i zadań, należy wprowadzić zasadę, że wydatki przyznane na realizację konkretnego programu, w oparciu o budżet danego roku, mogą być realizowane jeszcze w kolejnych dwóch latach. Taka zasada w programach unijnych określana jest jako $n+2$.

Zasada $n+2$ nie powinna dotyczyć jednak wydatków na koszty działania administracji.

Rząd powinien przedstawiać parlamentowi ramowy plan finansowy na kolejnych pięć lat. Plan ten ustalałby kwoty wydatków w kolejnych latach przeznaczanych na finansowanie państwa w podziale na działy administracji oraz strategiczne programy rządowe. Plan opracowany w tzw. cenach stałych, powinien być każdego roku uaktualniany, zgodnie z realiami makroekonomicznymi. W szczególnych przypadkach mógłby być także zmieniany.

Platforma Obywatelska zakłada likwidację gospodarstw pomocniczych i zakładów budżetowych. Z konsolidacji, polegającej na włączeniu dochodów i wydatków, objętych nią jednostek sektora finansów publicznych do budżetu państwa, powinny zostać wyłączone fundusze obsługiwane przez ZUS i KRUS, Narodowy Fundusz Zdrowia, a także agencje obsługujące wypłatę środków unijnych (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która jednak powinna zostać połączona z Agencją Rynku Rolnego).

Uproszczenie i obniżenie podatków

W Polsce obciążenia fiskalne (podatki oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne) są bardzo wysokie w relacji do PKB i powinny być obniżane po to, by kraj mógł się szybko rozwijać i nastąpił znaczący wzrost zatrudnienia.

Należy maksymalnie uprościć podatki i zwiększyć jednoznaczność przepisów podatkowych, po to by zmniejszyć koszty dla przedsiębiorców, związane z analizą przepisów podatkowych i dostosowaniem się do nich oraz zasadniczo obniżyć ryzyko podatkowe działalności gospodarczej. Uproszczenie podatków powinno oznaczać obniżenie podstawowych stawek podatków przy jednoczesnej rezygnacji z wszelkich ulg i stawek preferencyjnych.

Kierując się podobnymi przesłankami w ostatnich latach wiele krajów naszego regionu, będących konkurentami Polski w przyciąganiu inwestycji bezpośrednich, zdecydowało się na wprowadzenie podatków liniowych. Uczyniły tak m.in.: Słowacja, Estonia, Litwa, Łotwa, Rosja, Ukraina, Rumunia.

Strategia podatkowa zakłada obniżenie i uproszczenie wszystkich obciążeń podatkowych, przy jednoczesnej likwidacji niektórych z nich.

Należy pamiętać, że wysokie obciążenia podatkowe i paropodatkowe są istotnym problemem rynku pracy. Wykorzystanie pracy w procesie produkcji staje się bardziej kosztowne, a wykonywanie pracy przynosi mniejsze dochody pracownikowi. Wysokie pozapłacowe koszty pracy powodują wysokie bezrobocie, spadek przedsiębiorczości i produktywności, a w wymiarze indywidualnym często prowadzą do zjawiska wykluczenia społecznego. Dlatego jednym z najważniejszych zadań rządu powinno być istotne długofalowe obniżanie „klina podatkowego”.

Platforma uważa, że potrzebna jest dziś strategia makroekonomiczna do 2010 roku, która określałaby ramy dla polityki fiskalnej w kolejnych latach oraz perspektywy wejścia Polski do strefy euro. Abyśmy mogli wejść do Europejskiej Unii Monetarnej 1 stycznia 2010 roku, decyzję w tej kwestii władze UE, musiałyby podjąć najpóźniej w połowie 2009 roku. Decyzja ta zostanie podjęta na podstawie znanych wyników fiskalnych i stabilności kursu złotego wobec euro w latach 2007 i 2008 oraz przewidywanego wyniku za rok 2009. Zatem Polska musiałaby wejść do ERM-2 najpóźniej od połowy roku 2007, najlepiej od 1-go maja 2007.

Rozwój regionalny

Obecność Polski w procesie budowania Unii Europejskiej otwiera nowe możliwości unowocześnienia Państwa, poprawy jakości życia ludzi, a także pogłębienia narodowej tożsamości i współodpowiedzialności za losy Europy. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, które zarządza środkami europejskimi, musi budować konkurencyjność Polski we wszystkich możliwych sferach i przyczyniać się do ugruntowania jej pozycji w Europie. Tylko Unia Europejska konsekwentnie tworząca korzystne warunki dla wzrostu gospodarczego, stawiająca na przedsiębiorczość, innowacyjność i kreatywność może pomóc nam w pokonaniu zacofania gospodarczego. Dlatego popieramy konsekwentną politykę spójności Unii Europejskiej, jak również sformułowany w Strategii Lizbońskiej cel budowy gospodarki opartej na wiedzy. Realizacja tego celu nie może jednak prowadzić do pogłębiania nierówności w wyniku promowania „centrów nowoczesności” kosztem krajów i regionów gospodarczo słabszych bądź opóźnionych.

Platforma Obywatelska darzy „Polskę lokalną” zaufaniem. Dlatego chcemy, aby władza i pieniądze publiczne przekazywane były jak najbliżej obywateli - do polskich samorządów, które są uczciwsze i skuteczniejsze w działaniu niż władza centralna.

Osią polityki rozwoju powinno stać się pełne wykorzystanie środków inwestycyjnych z budżetu państwa i wszystkich dostępnych funduszy zewnętrznych.

Platforma Obywatelska zapewni trwały, szybki wzrost gospodarczy Polsce i wszystkim jej regionom, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

Zadbamy więc o wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej kraju, a w tym: zapewnienie rozbudowy odpowiedniej dla wyzwań rozwojowych infrastruktury teleinformatycznej, sieci internetowych poza metropoliami, sieci metropolitalnych o superwysokiej wydajności, wsparcie tworzenia ośrodków zaawansowanych technologii, rozwoju infrastruktury na wsi: głównie takiej, która łączy wieś z miastem (drogi, telekomunikacja) a następnie infrastruktury podstawowej na terenie wsi, (tj. gaz, wodociągi, kanalizacja i oczyszczalnie ścieków), rewitalizacji miast i wzmocnienie miast średnich i dużych w roli ośrodków gospodarczych i lokalnych centrów.

Aby zapobiec marginalizacji słabszych regionów zapewnimy integrację i modernizację infrastruktury technicznej kraju, a w tym zadbamy o zrealizowanie kluczowych projektów infrastruktury transportowej (autostrady i drogi ekspresowe, modernizacja sieci kolejowej, lotniska), kluczowych rozwiązań komunikacyjnych w dużych miastach, najważniejszej infrastruktury w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Dzięki tym założeniom możliwe będzie uporządkowanie sposobu prowadzenia gospodarki przestrzennej, w tym zapewnienie sprawnego planowania obszarów przeznaczonych pod zabudowę na szczeblu gminy i zapewnienie korelacji inwestycji ponadlokalnych z planami miejscowymi. Zharmonizowana zostanie także koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju ze „strategią rozwoju kraju” i innymi dokumentami programującymi inwestycje. Założenia przyczynią się również do zahamowania kryzysu gospodarki przestrzennej w Polsce. Wdrożone zostaną proinwestycyjne rozwiązania prawne i instrumenty umożliwiające i ułatwiające inwestycje budowlane (w tym infrastrukturalne).

W odniesieniu do wykorzystania środków unijnych będziemy dążyć do uskutecznienia zarządzania programami, uporządkowania systemu finansów publicznych w zakresie realizacji programów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej, skoordynowania nowelizacji ustaw o finansach publicznych, uproszczenia procedur realizacji programów współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej oraz do zoptymalizowania sposobu prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i obszarów sieci NATURA 2000.

Oświata

Oświata kształtuje szanse dzieci i młodzieży szkolnej na rozwój osobisty, zdolność do pełnego uczestnictwa w kulturze, życiu społecznym, a w przyszłości szanse na powodzenie w pracy zawodowej. Od jakości systemu oświaty zależą możliwości rozwoju kraju oraz pozycja Polski i Polaków w Europie i świecie. Oświata pochłania znaczne środki z budżetu centralnego, stanowi istotny udział w wydatkach samorządów terytorialnych i w budżecie każdej rodziny. W międzynarodowym teście PISA, mierzącym poziom umiejętności potrzebnych do życia w nowoczesnym społeczeństwie, polscy uczniowie uzyskują wyniki na poziomie niższym niż średnia krajów OECD, przy czym średnie wyniki testów wśród młodzieży z dużych miast i metropolii są dobre, natomiast średni wynik wśród młodzieży wiejskiej i pochodzącej z małych miast jest bardzo słaby.

Aby Polska mogła sprostać wyzwaniu cywilizacyjnemu przyszłości, a młodzi Polacy mieli możliwość rozwoju, konieczne jest jednocześnie podnoszenie jakości nauczania i wyrównywanie szans w dostępie do edukacji.

Platforma Obywatelska będzie dążyć do podnoszenia jakości kształcenia poprzez:

- wprowadzenie systemu finansowania szkół powiązanego z bonem edukacyjnym, sprawiającym, że większość środków finansowych przekazywanych będzie do szkoły automatycznie za uczniem,
- zwiększenie autonomii szkoły i kompetencji dyrektora, pozwalających na odpowiedni dobór kadry oraz kształtowanie programów i organizacji pracy placówki, tak by poprawiać jakość nauczania i dostosowywać szkołę do rosnących oczekiwań rodziców i uczniów,
- wprowadzenie zewnętrznej, obiektywnej oceny jakości nauczania szkoły poprzez jednolite krajowe testy oraz zewnętrzne oceny eksperckie,
- umożliwienie dostępu rodzicom i uczniom do ocen jakości nauczania poszczególnych szkół, poprzez publikowanie wyników testów i ocen eksperckich,
- zapewnienie możliwości wyboru szkoły przez rodziców i uczniów.

W wyniku tych zmian dyrektor szkoły będzie miał prawo decydowania o organizacji szkoły, planach nauczania, wyborze (wspólnie z radą pedagogiczną) programów nauczania, polityce kadrowej, realizacji budżetu.

Ponadto zwiększy się rola społecznych partnerów szkoły (w tym przede wszystkim rodziców), powołane zostaną społeczne rady oświatowe spełniające rolę rad nadzorczych, które uchwalają statut, opiniują arkusz organizacji szkoły, wewnętrzne regulaminy i zasady, kontrolują realizację budżetu, oceniają pracę dyrektora.

Ekspertskie mierzenie jakości pracy szkół będziemy realizować poprzez powołanie przez ministra oświaty ekspertów ds. mierzenia jakości (kosztem obecnych Kuratoriów Oświaty) oraz wprowadzenia obowiązku zamawiania przez organ prowadzący mierzenia jakości pracy szkoły i udostępniania ich opinii publicznej. Natomiast w gestii wojewody pozostanie nadzór prawny nad uchwałami samorządu terytorialnego, w tym decyzji dotyczących oświaty,

Platforma Obywatelska postuluje również obniżenie wieku szkolnego do 6 lat oraz upowszechnienie edukacji przedszkolnej. W tym celu wprowadzimy na rok przed obniżeniem wieku szkolnego obowiązek przedszkolny dla pięcioletków oraz będziemy promować wprowadzenie różnorodnych elastycznych form wychowania przedszkolnego, dostosowanych do lokalnych potrzeb i warunków.

Edukacja przedszkolna – najlepsza inwestycja w przyszłość

Badania naukowe dowodzą, że sukces człowieka w życiu, w ogromnym stopniu zależy od warunków środowiskowych w jakich dziecko przebywa od 3-5 roku życia. To wtedy kształtują się motywacje, dyscyplina i inne cechy charakteru. To wtedy decyduje się ostateczny poziom inteligencji człowieka. Jak pokazują badania naukowe, skutkiem edukacji przedszkolnej są bardziej aktywni i wydajni pracownicy, lepsi rodzice i mniej skłoni do przestępstw obywatele. To edukacja przedszkolna stwarza szanse na wyrównanie dramatycznego w Polsce podziału na dzieci skazane na przegraną w starcie życiowym i uprzywilejowaną mniejszość z dostępem do przedszkoli. Jedynie 35% dzieci między 3-5 rokiem życia jest objęta edukacją przedszkolną. To sytuuje Polskę na poziomie krajów trzeciego świata.

Dlatego Platforma Obywatelska uważa, że podstawowym celem edukacyjnym w Polsce jest podniesienie do 70% odsetka dzieci chodzących do przedszkola. Oznaczałoby to sześciokrotny wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkola na wsi. To podstawowy warunek wyrównania poziomu cywilizacyjnego między dużymi miastami, a obszarami wiejskimi. To działanie zapobiegawcze, aby Polacy pozbawieni edukacji przedszkolnej nie byli skazani na gorsze miejsca pracy w Unii Europejskiej.

Żeby zrealizować swój cel, Platforma Obywatelska nałoży na gminę obowiązek zapewnienia dostępu do przedszkola lub ośrodka przedszkolnego każdemu dziecku. W ślad za tym będą przekazywane środki finansowe. Gminy będą dysponować bonem przedszkolnym dla rodziców dzieci w wieku 3-5 lat, który umożliwi całkowite zwolnienie z opłat za przedszkole rodziców znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Planujemy likwidację urzędniczych barier związanych z warunkami prowadzenia domowych (prywatnych) przedszkoli, które mogą kontraktować od gmin usługi na wychowanie przedszkolne dzieci. Minister Edukacji będzie odpowiedzialny za uruchomienie programu zwiększenia liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli i rozliczany za postęp prac w tej dziedzinie w formie corocznych publicznych raportów opisujących rozwój edukacji przedszkolnej.

Autonomia szkół

Zmiany proponowane przez Platformę Obywatelską wpłyną na poprawę jakości nauczania, której wymiernym efektem powinna być poprawa wiedzy i umiejętności, ale także usprawnienie sposobu zarządzania oświatą, decentralizacja oraz zmniejszenie kosztów administracji oświatowej.

Autonomia szkół doprowadzi do ich zróżnicowania i dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów i ich rodziców. Rodzice będą mieli możliwość wyboru szkoły dla swojego dziecka. Budżet szkoły będzie proporcjonalny do liczby uczniów (bon oświatowy). Mechanizm będzie w konsekwencji prowadził do konkurencyjności szkół i dbałości o poziom kształcenia. Szczególnie w niewielkich miejscowościach szkoły będą mogły stać się centrum życia kulturalnego i proponować formy kształcenia ustawicznego również dla dorosłych.

Polityka zagraniczna

Mimo zapisanych w programie PiS zapowiedzi „umocnienia pozycji ministra spraw zagranicznych wobec innych resortów, tak by mógł on realnie odgrywać rolę koordynatora polskiej polityki zagranicznej” pod rządami PiS doszło do osłabienia pozycji szefa MSZ oraz braku koordynacji działań rządu w sprawie bezpieczeństwa energetycznego. Doprowadziło to do marginalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych i chaosu organizacyjnego w zarządzaniu polską polityką zagraniczną i europejską, bowiem nie wiadomo, który ośrodek (MSZ, UKiE, KPRM czy może Kancelaria Prezydenta RP) jest odpowiedzialny za politykę europejską. Przeprowadzając demontaż UKiE i nie stwarzając żadnego innego ośrodka koordynacji naszej polityki europejskiej Polska popełniła błąd, za który będzie płaciła wysoko cenę. W Unii Europejskiej liczy się bowiem zdolność do szybkiej analizy poszczególnych propozycji pod kątem ich wpływu na interesy krajów członkowskich. Po likwidacji UKiE, mamy do czynienia z niespójną współpracą resortów rządowych, gdzie zamiast koordynacji panuje rywalizacja albo indolencja, czego efekty było widać na przykładzie niezwykle poważnych błędów ministra rolnictwa, K. Jurgieła, który odmawiając negocjowania warunków reformy europejskiego rynku cukru, naraził na szwank interesy polskich plantatorów buraka cukrowego i polskiego przemysłu cukrowniczego. Prowadzi to do kakofonii w prezentacji polskiego zdania w najbardziej kluczowych kwestiach, takich jak np. polskie stanowisko ws. europejskiego procesu konstytucyjnego.

Polityka wobec Unii Europejskiej

Pozytywne podejście do Europy jako wspólnoty państw budowanej na fundamencie cywilizacyjnym i geopolitycznym, jest sprawą narodowego instynktu samozachowawczego.

Unia Europejska jest dzisiaj dla narodów Europy tarczą chroniącą ich tożsamość, jest dźwignią zrównoważonego rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego narodów kontynentu, pomagając słabszym odrabiać zaległości rozwojowe. Jest wspólnotą polityczną państw ściśle ze sobą współpracujących, co jest szczególnie ważne dla Polski, bowiem ujmuje ona mocarstwa europejskie we wspólny gorset, dając Europie lepszą pozycję w stosunkach ze światem zewnętrznym.

UE powinna być naszym orężem, a nie zwalczanym przez znaczną część polskiej klasy politycznej „obcym ciałem”, które jest dobre o tyle, o ile „daje...”, a złe i wrogie, kiedy czegoś wymaga. W interesie Polski leży Unia Europejska spójna i skuteczna pod względem instytucjonalnym, wyposażona w zdolność do działania w zakresie Wspólnej Polityki Zagranicznej, Bezpieczeństwa i Obronnej, wykazująca vitalność ekonomiczną oraz demograficzną. Dalsze, bardziej szczegółowe uwagi na temat charakteru wzajemnych stosunków zawarte są w dalszej części pt. Sprawy europejskie.

Polska i Stany Zjednoczone

Nasza polityka wobec Stanów Zjednoczonych, jako strategicznego sojusznika, powinna koncentrować się na systematycznym rozwoju współpracy w zakresie bezpieczeństwa (w tym współpracy wojskowej) oraz zwiększaniu zaangażowania kapitału amerykańskiego na naszym rynku co sprowadza się do tworzenia przyjaznych, przejrzystych warunków dla inwestorów, utrzymania stabilności politycznej, gospodarczej i finansowej państwa.

Politykę RP wobec USA powinna cechować pragmatyka, gdyż Stany Zjednoczone będą gotowe wspierać nasze starania jedynie w takim zakresie, w jakim są one zgodne z interesem USA. Motywem przewodnim powinno być zatem wiązanie naszych interesów z amerykańskimi w możliwie najszerszym zakresie. Europa ma potencjał, by wspierać USA w podejmowaniu wyzwań i zwalczaniu współczesnych zagrożeń globalnych. Państwa europejskie oraz UE pozostają naturalnymi sojusznikami USA w procesie kształtowania sytuacji międzynarodowej.

W tej sytuacji Polska musi podjąć wysiłek nadążenia za szybko zmieniającym się środowiskiem międzynarodowym. Uczestnictwo w transatlantyckiej wspólnocie jest niezbędne, stwarza szanse, ale równocześnie niczego nie zapewnia samo z siebie, gdyż wymaga odpowiedniego ich wykorzystania. Bezwzględny priorytetem polskiej polityki zagranicznej wobec wspólnoty europejskiej i transatlantyckiej powinno być zagospodarowanie przyznanych nam środków pomocowych i wykorzystanie tej oferty do pozyskania dodatkowych inwestycji z państw spoza UE, takich jak Stany Zjednoczone, Kanada, Norwegia, Szwajcaria.

Działania Polski wymagają dużej elastyczności i zdolności do wsłuchiwania się w głosy innych. Pryncypialna postawa jest wskazana, czasem niezbędna w odniesieniu do określonych sytuacji, nie powinna jednak być wykładnią ustawiającą Polskę na pozycji jedynej i zawsze "mówiącego" innym głosem podmiotu.

Praca i polityka społeczna

Zasadniczym celem polityki społecznej jest wg PO rozwijanie aktywności i samodzielności obywatelskiej oraz poszerzanie odpowiedzialności za siebie i wspólnoty, do których się przynależy. W tym celu należy wspierać wszelkie formy aktywności i samoorganizacji obywatelskiej, szczególnie podejmowanych na rzecz dobra wspólnego, w tym zwłaszcza wspierać powstające i działające organizacje pozarządowe. Działania takie powinny służyć osiągnięciu podstawowych i strategicznych celów w polityce społecznej, takich jak na przykład rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzrost aktywności zawodowej, kształtowanie warunków sprzyjających pozytywnym procesom demograficznym, wsparcie dla rodziny w wykonywaniu jej funkcji społecznych (rodzicielskiej, wychowawczej, opiekuńczo-socjalnej), przeciwdziałanie bezradności społecznej i ograniczanie kręgu zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, poprawa jakości usług socjalnych, przy równoczesnym obniżeniu ich kosztów – w szczególności poprzez rozwój rodzinnych form opieki zastępczej (nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami) oraz przekazywanie realizacji zadań publicznych zgodnie z zasadą pomocniczości (np. środowiskowe świetlice dla dzieci, kluby seniora), czy wydłużenie okresu samodzielności i aktywności seniorów.

Proces zmian w polityce społecznej winien się, według Platformy Obywatelskiej opierać na pięciu filarach:

- **Spójność społeczna przez pracę**

Tworzenie warunków dla wzrostu liczby miejsc pracy oraz sprawnego dostępu do nich eliminuje groźbę wykluczenia, czy wzrostu nierówności. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe dzięki zniesieniu wszelkich biurokratycznych barier blokujących rozwój przedsiębiorczości, uelastycznieniu prawa pracy i rynku pracy (m.in. decentralizacja prawa pracy i indywidualne konta czasu pracy), ograniczaniu kosztów pracy, dopasowywaniu systemu edukacji do wymogów rynku pracy, zintegrowaniu systemu pomocy społecznej i służb zatrudnienia na poziomie województwa i powiatu, ukierunkowaniu działania pomocy społecznej na aktywizację poprzez kontrakty socjalne oraz dzięki uzależnianiu świadczeń socjalnych obok kryterium dochodowego, także majątkowych.

- **Przeciwdziałanie wykluczeniu niepełnosprawnych**

Priorytetowym celem jest zmiana modelu aktywizacji niepełnosprawnych i poprawa w ciągu 5 lat wskaźników: zatrudnienia – do przeszło 25% (dwukrotnie), wzrostu udziału niepełnosprawnych w edukacji na wszystkich poziomach (w tym na poziomie wyższym czterokrotnie – do 2%, z dzisiejszych 10 tys. do 40 tys.), większej integracji ze społeczeństwem. Dla realizacji tego celu niezbędna jest nowa polityka, oparta przede wszystkim o realną promocję zatrudniania osób niepełnosprawnych – w społeczeństwie, wśród pracodawców i wśród samych niepełnosprawnych.

- **Odpowiedzialna rodzina najsprawniejszą organizacją opiekuńczą i wychowawczą**

Kluczowym celem jest wypracowanie nowoczesnej polityki rodzinnej, tworzącej warunki dla wzrostu samodzielności ekonomicznej, odpowiedzialności rodziny oraz podwyższenia wskaźnika dzietności do poziomu 1,6 w pierwszym etapie, 1,9 w drugim etapie oraz 2,1 w dłuższej perspektywie. Polityka taka musi być długofalowa i spójna, a nie oparta o rozproszone, doraźne i interwencyjne działania.

Realizacja tego celu wymaga przeglądu stosowanych obecnie narzędzi polityki na rzecz rodziny pod kątem ich efektywności, dopasowania do potrzeb i kosztów – a na tej podstawie opracowania koncepcji spójnej i długoterminowej polityki prorodzinnej, prymatu działań służących aktywizacji zawodowej oraz promocji samodzielności, promocji indywidualnego wysiłku rodzin poprzez stworzenie zachęt w systemie podatkowym, wspierających wzrost dzietności, stosowania specjalnych programów powrotu kobiet na rynek pracy po okresie opieki nad dziećmi, poprawy sytuacji na nim młodej generacji poprzez m.in. obniżanie kosztów pracy na starcie w formie subsydiowania zatrudnienia oraz upowszechnienia idei rodzinnych domów dziecka i zawodowych rodzin zastępczych

- **Solidarność między pokoleniami**

Niezbędne jest radykalne ograniczenie wczesnej dezaktywizacji zawodowej, ale i szybkie dokończenie reformy emerytalnej, by funkcjonujące przejrzyste wszystkie jej rozwiązania oraz instytucje tworzyły poczucie bezpieczeństwa zarówno dla młodej, jak i starszej generacji.

W tym celu należy ograniczyć możliwości przechodzenia na wcześniejsze emerytury, wprowadzić możliwość fakultatywnego wydłużania wieku emerytalnego kobiet, promować wśród pracodawców utrzymywanie w zatrudnieniu osób w wieku 45+/ 50+, dążyć do podnoszenia średniej wieku wyjścia z rynku pracy, poszerzać ofertę rehabilitacji zdrowotnej i zawodowej, doprowadzić w systemie emerytalnym (także i rentowym) do ujednolicenia stosowanych zasad i powszechności dla wszystkich grup zawodowych oraz uzależniania wysokości przyszłej emerytury od stażu pracy i wysokości zarobków, zreformować KRUS (jako instytucję) oraz model funkcjonowania rent i emerytur rolniczych. Racjonalizacja systemu świadczeń spowoduje zmniejszenie kosztów pracy, co będzie miało istotne znaczenie dla tworzenia miejsc pracy, lepszego startu zawodowego młodych oraz utrzymywania w zatrudnieniu osób starszych (50+);

- **Rozwój społeczeństwa obywatelskiego**

Ważnym celem jest stworzenie warunków dla rozwoju i wzrostu znaczenia społeczeństwa obywatelskiego. Dlatego też PO doprowadzi do spójności ustawy o pożytku publicznym z innymi ustawami, by wyeliminować dowolność interpretacji dotyczących relacji między administracją a organizacjami pozarządowymi, jeśli chodzi o dostęp tych ostatnich do wykonywania usług publicznych. Będziemy starali się upowszechniać dobre zwyczaje i wzory w relacjach pomiędzy samorządami a NGO, inicjować, zachęcać i współtworzyć porozumienia społeczne instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i biznesu, służące efektywnej i skutecznej polityce społecznej, wypracowywać jasne reguły możliwego finansowania działań organizacji pozarządowych ze środków publicznych, upowszechniać zasadę przekazywania 1% podatku dochodowego na organizacje pożytku publicznego, jako

elementu systemu podatkowego, w tym i dla samozatrudnionych, oraz wspierać tworzenie infrastruktury wsparcia rozwoju dla organizacji pozarządowych. Będziemy promować i rozwijać zasadę wolontariatu.

Realizacja tych założeń doprowadzi do wzrostu poziomu aktywności zawodowej do 60 [65]% w ciągu 4-6 lat – a przez to zwiększenie wpływów publicznych oraz zmniejszenie kosztów świadczeń socjalnych. Spowoduje również wzrost zaangażowania w inicjatywy obywatelskie, wzrost wskaźnika urodzeń, wydłużenie okresu aktywności zawodowej i społecznej, a także samodzielności osób starszych, poprawę jakości usług socjalnych przy jednoczesnym obniżeniu ich kosztów, a przez to również udziału w wydatkach publicznych, ograniczenie przestępczości oraz skali uzależnień, a także ograniczenie sfery ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Rolnictwo

Platforma Obywatelska ma program wprowadzenia nowoczesnego rolnictwa na wsi, szczególnie skupiając swą uwagę na terenach wiejskich położonych w uboższych regionach kraju. Odrzucamy wieloletni monopol polityczny na polską wieś, który tworzyły niektóre partie, odwołujące się do wiejskiego elektoratu. Naszym priorytetem jest wprowadzenie trwałych, korzystnych zmian gospodarczych i społecznych na polskiej wsi oraz przyspieszenie jej modernizacji. W wielokierunkowym rozwoju wsi i rolnictwa widzimy szansę na sukces ekonomiczny wiejskich rodzin. Chcemy utwierdzić rolników w przekonaniu, że nie są obywatelami drugiej kategorii.

Całe wsparcie dla rolnictwa nie powinno opierać się na ślepym rozdawnictwie, ale na mądrze adresowanej pomocy dla rolników, szczególnie tych, którzy chcą i potrafią rozwijać swoje gospodarstwa oraz w mądrym przeznaczaniu środków na rozwój infrastruktury, oświaty i przedsiębiorczości na wsi. Chcemy skutecznie zabiegać o interesy polskiej wsi w skali Europy, wewnątrz Unii Europejskiej i jej sąsiadów.

Platforma Obywatelska sprawi, że w programie dla polskiej wsi i rolnictwa, dostrzegana będzie różnorodność regionalna. Zdajemy sobie sprawę, że inne są problemy na małopolskiej czy podlaskiej, a inne na wielkopolskiej wsi. Mamy zdecydowany zamiar zerwać także z dotychczasową, totalną centralizacją działań na rzecz wsi, która krępuje lokalne inicjatywy i rodzi korupcję. To polityka regionalna realizowana w znacznym stopniu przez samorządy wojewódzkie i lokalne, musi pomagać rozwiązywać problemy wsi.

Będziemy dążyć do uproszczenia i przyspieszenia procedur korzystania z wszelkich możliwych programów i związanej z nimi pomocy finansowej, jaką daje Wspólna Polityka Rolna i Polityka Rozwoju Obszarów Wiejskich. Przygotujemy krajowe gospodarstwa do nowego systemu płatności bezpośrednich od roku 2009. Zreformujemy KRUS tak, aby stał się instytucją oszczędną administracyjnie i przeznaczoną tylko dla rolników. Zaproponujemy, promując gospodarstwa rodzinne, wieloletni i racjonalny sposób wprowadzenia pełnej (dla gospodarstw powyżej 300 ha) i uproszczonej (dla gospodarstw poniżej 300 ha sprzedających na rynek) rachunkowości rolnej.

Wprowadzimy regionalizację Polityki Rozwoju Obszarów Wiejskich i powierzmy zarządzanie poszczególnymi programami samorządom regionalnym, przy uproszczonych i czytelnych kryteriach podziału środków na poszczególne zadania i regiony.

Poprzez program LEADER będziemy wspierać budowanie trwałych więzi społecznych na wsi i zaangażowanie instytucji lokalnych w realizację zadań publicznych. Proponujemy dwutorowe, wzajemnie się uzupełniające systemy doradztwa - publicznego i niepublicznego.

Wspólnie z samorządami lokalnymi, izbami rolniczymi, rynkami hurtowymi i przetwórcami rolnymi, zrealizujemy narodowy program budowy grup producenckich. Program obejmował będzie wytypowanie rolników, którzy zechcą tworzyć grupę producencką, szkolenia dla tych rolników, pomoc prawno-administracyjną w zakładaniu i w prowadzeniu grup oraz promocję produktów rolnych w kraju i za granicą.

Będziemy proponować zmiany korzystne dla Polski w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Polityki Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Realizacja programu PO doprowadzi do poprawy zarówno warunków życia i pracy, jak i wizerunku rolników i mieszkańców wsi. Rolników stać będzie na równe z innymi obywatelami Polski i Europy zasady ubezpieczania się na starość (emerytury), czy na wypadek choroby lub wypadku (renty i świadczenia), jak i na pełniejsze korzystanie ze zdobyczy cywilizacyjnych. Ponadto wieś będzie rozwijała się wielofunkcyjnie i wielotorowo, nie będzie postrzegana wyłącznie przez pryzmat rolnictwa. Powstaną trwale funkcjonujące organizacje, które wesprą rozwój terenów wiejskich i przejmą część zadań publicznych, wspieranych ze środków publicznych. Resort rolnictwa przekaże samorządom regionalnym i lokalnym, samorządom rolniczym, organizacjom producentów i przetwórców żywności, organizacjom pozarządowym część swoich kompetencji, ale również i funduszy. Rozwój obszarów wiejskich będzie planowany i realizowany na poziomie regionów.

Dzięki tym zmianom bezrobocie na wsi zmaleje, a młodzież z obszarów wiejskich będzie miała większą możliwość kształcenia się.

Dołożymy wszelkie starań, by powstał w Polsce silny sektor przetwórczy oraz by promować i utrzymywać wysoką markę polskiej żywności w kraju i zagranicą. Polska będzie znaczącym partnerem w UE, a co za tym idzie będzie kreować zmiany w polityce rolnej i polityce rozwoju obszarów wiejskich w UE.

Zmiany proponowane przez Platformę Obywatelską ustabilizują sytuację na rynkach, angażując w ten proces samych rolników, ich organizacje, producentów i eksporterów żywności.

Zachowany zostanie ponadto krajobraz, czyste środowisko i klimat polskiej wsi.

Skarb Państwa

W chwili obecnej w efekcie spowolnienia prywatyzacji udział podmiotów zdominowanych własnościowo przez Skarb Państwa w tworzeniu PKB wciąż wynosi w Polsce ok. 25% i jest jednym z najwyższych w Europie. Różnice pomiędzy firmami państwowymi a prywatnymi związane z wydajnością pracy i relacjami płac do wydajności pogłębiają się na niekorzyść tych pierwszych. Nadal angażuje się ogromne środki publiczne na podtrzymywanie przy życiu nieefektywnych firm państwowych. Utrzymuje się również szkodliwy wpływ polityków na gospodarkę.

Dlatego misją Platformy Obywatelskiej jest przyspieszenie prywatyzacji i jej dokończenie w ciągu najbliższych 4 lat, tak, aby udział podmiotów zdominowanych własnościowo przez Skarb Państwa w tworzeniu PKB kształtował się znacznie poniżej 10 %.

Zrealizowanie tej misji wymaga przywrócenia społecznego zaufania do prywatyzacji, co będzie możliwe dzięki klarownemu określeniu celów prywatyzacji, zwiększenia przejrzystości reguł i wprowadzenia jawności decyzji i umów prywatyzacyjnych.

Należy również w miarę dokładnie zdefiniować te sektory gospodarki, które ze względów strategicznych powinny pozostać w ręku państwa.

Zasadnicze cele prywatyzacji według Platformy Obywatelskiej to:

- stworzenie warunków dla najlepszego rozwoju polskich firm na konkurencyjnym rynku UE,
- rozdzielenie sfery gospodarki od polityki,
- rozwój krajowego rynku kapitałowego i zwiększenie możliwości inwestowania w Polsce szybko rosnących aktywów funduszy emerytalnych,
- zapewnienie przychodów budżetowych

Polityka prywatyzacyjna musi być spójna z polityką gospodarczą państwa. Skarb Państwa pod rządami Platformy zachowa pełną kontrolę właścicielską nad niewrażliwymi obszarami infrastruktury (rurociągi eksploatowane przez PERN, sieć przesyłową gazu, sieć przesyłową energetyki, Naftoportem, PKP Polskie Linie Kolejowe i PKP Energetyka, Lotnisko Warszawa-Okęcie) oraz instytucjami służącymi do realizacji określonych celów społecznych lub państwowych (Bank Gospodarstwa Krajowego, PP Lasy Państwowe, Totalizator Sportowy, Polski Monopol Loteryjny, TVP S.A. i Polskie Radio S.A.). Wszystkie pozostałe podmioty z udziałem Skarbu Państwa będą w całości sprywatyzowane.

Platforma Obywatelska uważa, że w sektorach strategicznych, głównie w obszarze bezpieczeństwa energetycznego, warunkiem prywatyzacji będzie wzmocnienie regulacyjnych uprawnień państwa, poprzez danie mu odpowiednich instrumentów oddziaływania na spółki, bez konieczności zachowania udziału kapitałowego, czy posiadania specjalnych uprawnień w rodzaju „złotego weta”. Będą to rozwiązania określające m.in. odpowiednie zróżnicowanie źródeł energii, strukturę i wielkość rezerw paliwowych, sposoby postępowania w sytuacjach kryzysowych, rozszerzone obowiązki informacyjne oraz ograniczenia dotyczące przejmowania kontroli nad podmiotami w sektorze paliwowo – energetycznym.

W naszej ocenie prywatyzacja przez giełdę lub sprzedaż inwestorom strategicznym powinna być podstawową metodą prywatyzacji w przypadku dużych i średnich firm, zaś aktywa Skarbu Państwa w postaci mniejszościowych pakietów akcji, bądź udziałów w spółkach prawa handlowego powinny być bez zwłoki sprzedane poprzez negocjacje z wybranymi inwestorami, lub zaoferowane do sprzedaży w zorganizowanych transakcjach giełdowych bądź na aukcji.

Pod rządami Platformy firmy będą prywatyzowane w drodze przejrzystych i otwartych transakcji. W szerszym stopniu zostanie wykorzystany Internet do publikacji danych i informacji o postępowaniach przetargowych. Zostanie wprowadzona jawność umów prywatyzacyjnych oraz obowiązek publicznego ujawniania podjętych decyzji. Poprawę efektywności i przejrzystości nadzoru osiągniemy przez obowiązek wprowadzenia zasad ładu korporacyjnego do spółek zdominowanych własnościowo przez Skarb Państwa.

Sprawy europejskie

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej wymaga prowadzenia przez władze spójnej polityki europejskiej ukierunkowanej na aktywny udział w realizacji wspólnych zadań integracyjnych oraz na zabezpieczanie interesu kraju, zwłaszcza w dziedzinie solidarności i spójności społeczno-ekonomicznej.

Spójna polityka europejska to kompleksowy program działań w najważniejszych dla UE i Polski obszarach, takich jak między innymi: podtrzymywanie solidarności europejskiej; wzmacnianie konkurencyjności gospodarczej i regionalnej spójności; realizacja zadań określonych w Strategii Lizbońskiej; umacnianie społeczeństwa obywatelskiego poprzez rozwój samorządności terytorialnej i zawodowej, zasady subsydiarności, organizacji pozarządowych, zgodnie z zasadą, że decyzje powinny być podejmowane jak najbliżej obywatela, czyli na najniższym szczeblu. To również rozszerzanie i pogłębianie jednolitego rynku europejskiego przez otwieranie rynków pracy dla obywateli nowych krajów członkowskich, liberalizacja rynku energii i rozwój wspólnej polityki energetycznej gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne Europy i Polski; przygotowanie programu wejścia Polski do strefy euro; przygotowanie programu europejskiej polityki wobec Ukrainy i Białorusi; włączenie się do prac nad Konstytucją dla Europy; prowadzenie aktywnej polityki zagranicznej w ramach Europejskiej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.

Priorytetowe założenia programowe Platformy Obywatelskiej w sprawach europejskich, to:

- Pełna integracja z jednolitym rynkiem europejskim przez rozszerzanie sfery wolności gospodarczej w zakresie rynków pracy, rynków usług, rynku energii, przez wzmacnianie niezależnych instytucji gospodarki rynkowej takich jak bank centralny, instytucje nadzoru, instytucje regulacji, urząd ochrony konkurencji i konsumentów, przez upraszczanie prawa gospodarczego, realizację programów wspierania przedsiębiorczości i konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich, wspieranie samorządności zawodowej, takiej jak izby gospodarcze, izby handlowe, konfederacje pracodawców i możliwości ich współpracy na forum europejskim oraz przez utrzymanie konkurencji podatkowej w zakresie podatków bezpośrednich przy jednoczesnej akceptacji harmonizacji zasad opodatkowania przedsiębiorstw.
- Wejście Polski do Unii Gospodarczej i Walutowej oraz przyjęcie wspólnej waluty euro. W tej kwestii niezbędne jest opracowanie programu konwergencji na najbliższe 3 lata z uwzględnieniem wymogu konsolidacji sektora finansów publicznych oraz realizacji procedury unikania nadmiernego deficytu budżetowego. Konieczne będzie również utrzymanie niezależności Narodowego Banku Polskiego oraz przygotowania NBP do pełnego udziału w Europejskim Systemie Banków Centralnych, określenie terminu i kalendarza przyjęcia przez Polskę wspólnej waluty oraz realizacja programu reform gospodarczych zgodnie z wymogami UE (reforma podatkowa, reforma rynku pracy, reforma finansów publicznych).
- Przygotowanie i realizacja efektywnego systemu wykorzystania funduszy strukturalnych UE przez decentralizację, powierzenie zarządzania programami centralnymi jednej instytucji rządowej, uproszczenie procedur wnioskowania i zarządzania funduszami, przygotowanie efektywnego systemu wykorzystania Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego, realizację specjalnego programu dla Obszarów Wiejskich (połączenie środków europejskich ze strategią rozwoju tych obszarów; nacisk na wspieranie przedsiębiorczości, zróżnicowanie działalności, rozwój usług finansowych) oraz wdrożenie systemu monitorowania wykorzystania środków unijnych.

Dzięki realizacji tych założeń Polska może wzmocnić swoją pozycję w Unii Europejskiej i stać się równym partnerem dla Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii czy Włoch. Wymaga to jednak budowy prestiżu władzy i włączenia się do aktywnej współpracy z innymi krajami. Ważna jest także umiejętność tworzenia koalicji w procesie decyzyjnym UE.

Liberalizacja współpracy gospodarczej doprowadzi do poprawy konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na rynku unijnym. Nastąpi wzmocnienie eksportu polskich wyrobów przemysłowych i rolnych na rynki UE, zwiększenie szansy kariery zawodowej dla polskich pracowników. Ważne jest otwarcie rynku usług.

Realizacja założeń programu Platformy Obywatelskiej doprowadzi również do zmniejszenia dysproporcji regionalnych, poprawy sytuacji polskich rolników, a także rozwoju obszarów wiejskich, a wejście do sfery Euro przyniesie korzyści przedsiębiorcom i konsumentom, zagwarantuje stabilność finansów publicznych i poziomu cen.

Wymiar sprawiedliwości

Przyczyną problemów polskiego wymiaru sprawiedliwości nie jest, jak się powszechnie uważa, zła kondycja finansowa, ale zła organizacja i mała efektywność.

W pierwszym rządzie należy zracjonalizować wydatki: przebudować sądownictwo i prokuraturę organizacyjnie tak, by wykorzystać jak najbardziej efektywnie kadry oraz zaplecze lokalowe. Zarówno sędziowie jak i prokuratorzy muszą być zwolnieni z obowiązków wykonywania czynności o charakterze techniczno-administracyjnym. Wysokość zarobków sędziów i prokuratorów trzeba powiązać z efektywnością ich pracy. Czas pracy sędziów i prokuratorów powinien być normowany, podobnie jak jest w większości krajów Unii Europejskiej, choćby przez wprowadzenie obowiązkowych dyżurów. W związku z tym, że w wielu małych sądach rejonowych pracują wyłącznie sędziowie funkcyjni, a ilość wpływających spraw jest znikoma, trzeba przeprowadzić analizę wydajności sądów rejonowych pod kątem możliwości ich likwidacji. W miejsce małych sądów powinny aktywnie zacząć funkcjonować Roki Sądowe, co jest możliwe na mocy art. 43 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych.

Sądownictwo

Platforma Obywatelska postuluje uwolnienie sądów od obowiązku rozpatrywania spraw, które mogą być rozstrzygane w trybie pozasądowym, uwolnienie sędziów od obowiązku prowadzenia rejestrów państwowych, powiązanie efektywności pracy sędziów z wysokością ich zarobków oraz wprowadzenie jawności pracy sądu. Popieramy również wprowadzenie instytucji „szybkiego sądu”, jako szczególnego trybu pierwszego stopnia dla rozpatrywania spraw karnych, prostych pod względem faktycznym i prawnym, ale dotyczących przestępstw popełnianych nagminnie i społecznie dolegliwych. W trosce o poziom przygotowania zawodowego proponujemy utworzenie Krajowej Szkoły Służby Sprawiedliwości przy Prezesie Rady Ministrów. Za zasadne uważamy również zniesienie funkcjonowania immunitetu sędziowskiego oraz utworzenie instytucji Sądu Dyscyplinarnego Zawodów Prawniczych. Postulujemy również zmianę systemu rekrutacji ławników i biegłych sądowych.

Jedną z priorytetowych kwestii jest również wzmocnienie pomocy prawnej dla osób znajdujących się w złej sytuacji materialnej.

Prokuratura

Konieczne jest uproszczenie struktur prokuratury, w tym zastąpienie Prokuratury Krajowej i rozbudowanych komórek Ministerstwa odpowiedzialnych za Prokuraturę niewielkim Biurem Prokuratora Generalnego. Konieczne jest także zlikwidowanie nadzoru instancyjnego - zażalenia na decyzje prokuratorów powinny być rozpatrywane przez specjalnego sędziego do spraw śledztw; należy przeprowadzić reformę nadzoru służbowego - powinien go sprawować szef danej prokuratury. Proponujemy również zniesienie samorządu prokuratorskiego. Koniecznymi zmianami są również wprowadzenie kadencyjności pracy szefów prokuratur rejonowych i okręgowych z ograniczeniem jej powtarzalności oraz wprowadzenie zasady „odpowiedzialności prokuratora za sprawę”. Podobnie jak w przypadku sędziów efektywność pracy prokuratorów powinna być powiązana z wysokością ich zarobków. Proponujemy również utworzenie instytucji „prokuratora wyznaczonego” powoływanego przez premiera na wniosek prokuratora generalnego do prowadzenia spraw szczególnie ważnych politycznie, w których podejrzanymi mogą być wyżsi funkcjonariusze publiczni. Niezbędne jest również oddzielenie politycznej funkcji ministra sprawiedliwości od podlegającego mu fachowego zwierzchnika prokuratury, jakim powinien zostać Prokurator Generalny.

Rezultatem tych zmian będzie sprawnie działający i przejrzysty wymiar sprawiedliwości, co wpłynie znacząco na poczucie bezpieczeństwa obywateli i wzrost zaufania do państwa. Organy państwa przestaną być zalewane skargami na złe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości oraz sposób prowadzenia postępowań lub ich przewlekłość. Poza zmianą nastawienia opinii publicznej do wymiaru sprawiedliwości przyniesie to dalsze realne oszczędności budżetowe.

Kultura

Najważniejszą częścią naszej tożsamości jest kultura. Wielki nauczyciel Polaków, Jan Paweł II, pojęć „dziedzictwo”, „tożsamość” i „kultura”, często używał zamiennie. Kultura tworzy naród oraz pokazuje jego istotę. Nie da się poznać narodu poza kulturą. Naród żyje z dorobku przeszłości, jest wspólnotą przeszłych, teraźniejszych i przyszłych pokoleń, które łączy przede wszystkim kultura. Ta wspólnota ma dłuższą historię niż każdy człowiek i jego własna rodzina. Brak niepodległości i walka o wolność na długie lata zdominowały polską kulturę. Tradycja powstańcza, martyrologiczna i romantyczna - tradycja walki - stały się dominującym elementem polskiej świadomości. Polacy zachowali swoją tożsamość, jednak stulecia zaborów i niewoli a zwłaszcza komunizm, spowodowały cywilizacyjne zapóźnienie Polski. Upadek komunizmu 1989 roku stworzył przed kulturą możliwości rozwoju. Prawdziwy impuls cywilizacyjny dała reforma samorządowa. Nowy dać może integracja z Europą i nowe źródła finansowania. Żeby nie stać się jedynie poddostawcą centrum gospodarczego Europy, którego walorami są konkurencyjne płace oraz niskie i średnie kwalifikacje musimy wejść na ścieżkę rozwoju gospodarki opartej na kulturze, wiedzy, kreatywności i kapitale ludzkim. Potrzebny jest wielki ruch modernizacyjny, głoszący koniec tradycji martyrologiczno-romantycznej w kulturze, odwołujący się o wiele mocniej niż dotąd do nurtu pozytywistycznego, wspierający materialne i intelektualne podstawy rozwoju. Inwestycje w kulturę poza niewymiernymi korzyściami, płynącymi z przeżywania sztuki, mogą pełnić funkcje mnożników rozwoju i stać się jedną ze ścieżek wzrostu PKB.

Kultura wraz z przemysłami kultury staje się sektorem generującym dochody, nowe miejsca pracy, a także czynnikiem zwiększającym atrakcyjność lokalizacyjną regionów dla inwestorów i mieszkańców. Kultura w zjednoczonej Europie to źródło naszej tożsamości oraz jeden z najlepszych sposobów promocji kraju i budowy jego konkurencyjności.

Dlatego naszym celem powinno być: zwiększenie udziału kultury w PKB, zwiększenie liczby MSP oraz liczby zatrudnionych w przemysłach kultury, radykalna poprawa stanu zabytków, stworzenie markowych produktów turystycznych, wykształcenie więzi między kulturą, edukacją i nauką w kształtowaniu kapitału społecznego (cele zgodne z NPR).

W latach 2007-13 należy przeprowadzić stopniowo decentralizację zarządzania i finansowania kultury, zachęcać instytucje kultury do większej współpracy z swoimi odpowiednikami w Europie i Ameryce oraz do aktywnego ubiegania się o środki unijne. Państwo powinno w mniejszym stopniu uprawiać „politykę kulturalną”, pozostawiając jak najwięcej kompetencji oraz pieniędzy samorządom, organizacjom i obywatelom. Powinno skupić się na strategicznych celach w dziedzinie kultury: ochronie dziedzictwa kulturowego, promocji kultury polskiej zagranicą i dyplomacji kulturalnej oraz zapewnieniu praw, które sprzyjałyby wydawaniu pieniędzy na cele kulturalne.

Instytucje kultury powinny zyskać większą autonomię tak, aby zarządzać nimi mogły stowarzyszenia, fundacje a nawet spółki prawa handlowego w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Więcej publicznych środków na kulturę powinno trafić do organizacji pozarządowych, a szkolnictwo artystyczne należy przenieść do MEN. Aby osiągnąć choćby część tych zmian, konieczna będzie zmiana wielu ustaw. Dzisiejsze ustawodawstwo jest podzielone między wiele aktów prawnych, nieczytelne i nie stymuluje rozwoju kultury.

Proces cywilizacyjny, którego Polska jest uczestnikiem, wymaga nadzwyczajnego wysiłku intelektualnego i organizacyjnego od wszystkich jego uczestników. Dotyczy to również instytucji kultury. Choć państwo sprawuje nad nimi mecenat, to jednak muszą one wykazać się kreatywnością i aktywnością w poszukiwaniu pieniędzy ale i nowych form komunikacji ze społeczeństwem. Decentralizując zarządzanie pieniędzmi i dając więcej autonomii instytucjom kultury, stworzymy im warunki do uczenia się konkurencji, która jest nieodłącznym elementem wolnego państwa.

Ta większa samodzielność oraz wskazywanie na różne źródła finansowania powinny stać się impulsem do tworzenia takich programów w dziedzinie kultury, które znajdą wsparcie w programach europejskich.

Związek kultury z przemysłami kultury powinien pokazać, że kultura może być czynnikiem rozwoju gospodarczego, nie ubogim krewnym, żyjącym z dotacji ale „równoprawnym graczem” na rynku tworzenia PKB. Pokazanie tego związku będzie najlepszym uzasadnieniem inwestycji w kulturę.

Obrona Narodowa

Platforma Obywatelska jest świadoma szczególnej roli problematyki obrony narodowej, dlatego uznaje za niezbędne:

- przyspieszenie procesu uzawodowiania polskiej armii
- uchwalenie ustawy o „zarządzaniu kryzysowym”, określającej kompetencje poszczególnych resortów w zakresie działania i użycia określonych środków do reagowania w sytuacji katastrof w czasie pokoju;
- dokonanie niezbędnych zmian w sztabie generalnym tak, by w rezultacie funkcje i zadania typowo logistyczne, a także administracyjne były wyraźnie wydzielone od „dowódczych”. Sztab generalny w wyniku reformy winien być miejscem pracy z wyłączeniem zadań typowo dowódczych
- zbudowanie profesjonalnej, kompleksowej strategii udziału polskich sił zbrojnych w misjach zagranicznych z szczególnym wykorzystaniem dotychczas zdobytych doświadczeń;
- dokonanie korekt w polityce przeobrażania polskiej armii, by w rezultacie uzyskać efekt w postaci sił zbrojnych znacznie mobilniejszych, sprawniejszych, dostosowanych do wyzwań drugiej dekady XXI wieku.

W odniesieniu do zadania powołania armii zawodowej Platforma Obywatelska proponuje w okresie 2007-2008 stopniowe przechodzenie od przymusowego poboru na pobór fakultatywny (za zgodą osoby wcielanej), a w następnym etapie (2009-2010) odejście od poboru, poprzez jego zawieszenie i przejście do krótkookresowych szkoleń cywilnych z równoczesnym budowaniem ewidencji pod ściśle określone potrzeby sił zbrojnych na czas kryzysów, w tym także militarnych.

W zakresie organizacji resortu i sztabu generalnego Platforma Obywatelska opowiada się za odciążeniem resortu od zadań drugorzędnych (np. przejście Agencji Mienia Wojskowego do resortu skarbu, wyłączenie funkcji administracyjnych z zakresu bezpośredniej odpowiedzialności), odchudzeniem personalnym samego sztabu, oddzieleniem zadań logistycznych od dowódczych. Postulujemy również uelastycznienie ustawy określającej w sposób niezwykle sztywny kadencyjność na stanowiskach dowódczych oraz stworzenie mechanizmów wykorzystywania doświadczeń zdobytych w misjach wojskowych, a także w pracy w strukturach militarnych NATO.

W kwestii uzbrojenia armii Platforma Obywatelska sprzeciwia się nadużywaniu powoływania się na wymogi i standardy NATO w celu uzasadnienia określonych decyzji. Polska armia winna być budowana i wyposażana tak, by jej sprawność, mobilność, kompatybilność uzbrojenia, a przede wszystkim zdolność do efektywnego działania, budowała poczucie bezpieczeństwa w kraju i podczas ewentualnych misji zagranicznych. Zamówienia na określony sprzęt winny w skutku doprowadzać do powstawania jednostek w pełni przygotowanych do ściśle określonych zadań. Obecnie zbyt szerokie, długookresowe zamówienia, choć rozwiązują problem w zakresie określonego rodzaju sprzętu, to poprzez fakt absorbowania ogromnych środków są źródłem luk w innych rodzajach wyposażenia.

Platforma Obywatelska widzi konieczność uchwalenia „Ustawy o zarządzaniu kryzysowym”. Katastrofy budowlane, powodzie, zagrożenia terrorystyczne stanowią w chwili obecnej niezwykle istotne wyzwania dla całego aparatu publicznego. Luki w systemach łączności, braki w wyposażeniu technicznym, niekompatybilność wykorzystywanych środków ratowniczych etc są po części wypadkową sporów międzyresortowych i braku nowoczesnych rozwiązań legislacyjnych. Nowoczesne rozwiązania w tej materii powinny określać zakresy odpowiedzialności poszczególnych resortów, sposoby reagowania w określonych sytuacjach, przypisane środki techniczne i lokalizacje centrów reagowania kryzysowego w odniesieniu do określonych zagrożeń. Wprowadzenie ustawy nie powinno ingerować (zmieniać) zakresów kompetencyjnych w odniesieniu do armii.

Dzięki realizacji zamierzeń programowych Platformy Obywatelskiej Polska zyska sprawną, mobilną, zawodową armię, klarowny system dowodzenia, z wydzielonymi pionami zadań i elastyczną strukturą budowania i obsadzania stanowisk dowódczych, a także ustawodawstwo obejmujące wykorzystywanie armii także w czasie pokoju do ograniczania zagrożeń lub ewentualnych strat w sytuacjach zagrożeń charakterystycznych dla pierwszych dekad XXI wieku. Armia będzie wyposażana regularnie w sprzęt najnowocześniejszy, lecz bez nadmiernego kumulowania określonych środków jednego rodzaju. Jednostki wojskowe będą zdolne wykonywać każde zadanie w misjach poza granicami kraju z ewentualnym zaangażowaniem w wielkości docelowej do 5% sił zbrojnych. Ponadto zasadniczą część zadań w zakresie dozbrajania polskiej armii będzie mogła być wykonywana w zakładach na terytorium państwa polskiego i krajów UE. Zbudowana zostanie ponadto kompatybilność w funkcjonujących systemach gwarantujących szeroko rozumiane bezpieczeństwo kraju.

Ochrona zdrowia

Misją Platformy Obywatelskiej jest trwałe uzdrowienie systemu ochrony zdrowia. Działania państwa w obszarze ochrony zdrowia powinny służyć realizacji następujących celów:

- poprawa stanu zdrowotności społeczeństwa,
- zapewnienie przejrzystego i równego dostępu obywateli do świadczeń finansowanych ze środków publicznych,
- poprawa jakości usług zdrowotnych,
- zapewnienie równowagi finansowej w publicznym systemie ochrony zdrowia,
- rozwój nowoczesnego i konkurencyjnego sektora usług zdrowotnych.

Państwo powinno zachować odpowiedzialność za zapewnienie dostępu do określonego zakresu i standardu opieki medycznej oraz za promocję zdrowia. Prawa pacjenta muszą być określone bardzo precyzyjnie, ze szczególnym uwzględnieniem praw grup szczególnej opieki (dzieci, osoby starsze, kobiety w ciąży, niepełnosprawni). Powołane muszą zostać ponadto narzędzia zarządzania systemem ochrony zdrowia, których celem będzie realizacja polityki zdrowotnej oraz narzędzia monitorowania ewolucji systemu.

Państwo musi ponadto zapewnić stabilizację podstawowego systemu ubezpieczenia zdrowotnego, a następnie wprowadzić ubezpieczenia dodatkowe. Dlatego konieczne jest stworzenie zdrowego mechanizmu ubezpieczenia zdrowotnego, zapewniającego równość podstawowych świadczeń i dostęp do świadczeń ponadpodstawowych.

Platforma Obywatelska postuluje dokonanie decentralizacji i regionalizacji instytucji odpowiadających za bezpieczeństwo zdrowotne.

Konieczne jest ponadto stworzenie mechanizmu oddłużenia placówek ochrony zdrowia (przede wszystkim szpitali), przez ustanowienie pełnej odpowiedzialności wobec dłużników (z możliwością upadłości), powierzeniem odpowiedzialności za ich stan finansowy i przyszłość organom założycielskim (przede wszystkim samorządom).

Muszą także zostać stworzone warunki wynagrodzenia pracowników ochrony zdrowia w oparciu o przejrzyste regulacje wynikające z określenia ich udziału kosztowego w świadczeniach zdrowotnych.

Państwo powinno zachęcać obywateli do zdrowego stylu życia i finansować działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz poprawy stanu zdrowotności. Minister Zdrowia powinien określać programy w dziedzinie profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób o najwyższych wskaźnikach zachorowalności i śmiertelności oraz poważnych skutkach finansowych, takich jak zwalczanie otyłości, zwalczanie złego odżywiania, promocja aktywności fizycznej i kampania przeciw paleniu tytoniu.

Podstawowym instrumentem państwa w dziedzinie ochrony zdrowia powinny być: system ubezpieczeniowy, oparty o publiczne ubezpieczenie zdrowotne, realizowane przez kilka instytucji (konieczne są decentralizacja i regionalizacja płatnika publicznego) oraz przez prywatne ubezpieczenia alternatywne i dodatkowe, nadzorowane przez państwo. Publiczny system ubezpieczenia zdrowotnego powinien działać w ramach jasno określonego ograniczenia finansowego.

System publiczny nie może być jedynym źródłem finansowania ochrony zdrowia. Powinny istnieć ubezpieczenia prywatne, alternatywne i dodatkowe. Należy stworzyć warunki dla rozwoju finansowanych dobrowolnie prywatnych ubezpieczeń dodatkowych - tzn. takich, których zakup nie zwalnia od obowiązku płacenia składki w systemie ubezpieczenia publicznego - oraz dla prywatnego ubezpieczenia alternatywnego, które zwalnia z obowiązku płacenia składki w systemie publicznym.

Instytucje publicznego systemu ubezpieczeń zdrowotnych powinny pokrywać koszty świadczeń zdrowotnych na rynku świadczeniodawców. Tzw. koszyk świadczeń gwarantowanych powinien zawierać wycenę procedur, a nie świadczeń. Wartość koszyka powinna być negocjowana z ubezpieczycielami.

Nadzór państwa pod rządami Platformy przejawia się przez ustanowienie Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń Zdrowotnych i Instytutu Standaryzacji i Taryfikacji Świadczeń Zdrowotnych jako instytucji odpowiedzialnej za określenie i ewaluację procedur medycznych.

Inna istotną dla systemu zdrowia kwestią jest rynek dostawców usług medycznych. Powinien on być konkurencyjny, a działać powinny na nim przede wszystkim podmioty prywatne.

Platforma Obywatelska zracjonalizuje ponadto sieć szpitali na podstawie obiektywnych przesłanek, takich jak wieloletnie trendy zachorowalności, odległość do szpitala, itp. bez aspektów politycznych i lobbujących.

Konieczne dla poprawy sytuacji pacjenta jest ponadto uchwalenie ustawy o prawach pacjenta, która została przygotowana przez Platformę.

Wprowadzenie w życie założeń PO doprowadzi do sytuacji, w której wiedza o zakresie świadczeń przysługujących pacjentom ze środków publicznych, będzie jasno określona i ogólnodostępna. Wprowadzony zostanie ponadto rynkowy mechanizm przekształcania placówek ochrony zdrowia oraz elastyczny i monitorowany system standaryzacji technologii medycznych. Powstałyby również niezależne i konkurujące fundusze zdrowia.

Zmiany doprowadzą również do powstania jasno zdefiniowanego systemu ubezpieczeń dodatkowych i alternatywnych. Finansowanie ochrony zdrowia oscylowało będzie na poziomie 6% PKB (łącznie z zasileniem ochrony zdrowia ze źródeł prywatnych).

Założenia programowe Platformy Obywatelskiej wywołają ponadto zjawisko większej konkurencyjności na rynku ubezpieczycieli i dostawców świadczeń zdrowotnych, co poprawi jakość świadczonych usług.

Wprowadzone zostaną również: oparta o zdrowe podstawy ekonomiczne sieć placówek ochrony zdrowia, godziwy poziom wynagrodzenia personelu medycznego oraz zahamowanie ujemnego trendu wzrostu liczby wykwalifikowanego personelu medycznego. Ponadto utworzony zostanie urząd Rzecznika Praw Pacjenta, zostanie opracowana strategia ochrony praw pacjenta.

Ochrona środowiska

W ocenie Platformy Obywatelskiej w najbliższych latach podstawowymi kierunkami działań w zakresie ochrony środowiska powinno być:

- wypełnienie zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska, któremu powinna sprzyjać pełna i efektywna absorpcja środków przeznaczonych dla Polski w programach pomocowych UE,
- zmiana struktury administracyjnej związanej ze środowiskiem, na poziomie regionów - musi powstać jeden, podległy Marszałkom Województwa, współpracujący z Ministrem Środowiska, organ ochrony środowiska, realizujący zadania wynikające z przepisów prawa,
- poprawa efektywności zarządzania w całym sektorze ochrony środowiska,
- usprawnienie systemu finansowania ochrony środowiska, tak aby stanowił zabezpieczenie przed rozpraszaniem środków na zadania o niskim priorytecie dla kraju lub regionów,
- integracja gospodarowania środowiskiem ze sferą ekonomiczną i społeczną w celu realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju kraju,
- zapewnienie uczestnictwa Polski w działaniach na arenie międzynarodowej.

W celu zagwarantowania wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej przede wszystkim kluczowe jest stworzenie realnego krajowego programu działania dla realizacji zobowiązań w ochronie środowiska np. gospodarka odpadami, energetyka odnawialna, Natura 2000, skorelowanego z możliwymi do wygenerowania w poszczególnych latach środkami na ten cel, jak najszybsze przeprowadzenie szczegółowej i wiarygodnej analizy stanu zaawansowania wdrażania zobowiązań traktatowych, a na jej podstawie przygotowanie strategii ewentualnej renowacji zobowiązań Polski wobec UE (końcowym etapem prac powinno być przeprowadzenie tych renowacji) oraz □zapewnienie sprawnego i zgodnego z interesem rozwojowym Polski udziału naszego kraju w tworzeniu prawa europejskiego w zakresie ochrony środowiska.

Uważamy, że w kwestii poprawy efektywności zarządzania i finansowania w całym sektorze ochrony środowiska konieczny jest przegląd obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska. Doprowadzi on do odstąpienia od wymagań i procedur bardziej rygorystycznych, niż wynika to z prawa Unii Europejskiej. Niezbędne jest także racjonalne dysponowanie zasobami leśnymi, tak, aby przy poszanowaniu posiadanych ekosystemów leśnych, prowadzona w nich gospodarka leśna była dostosowana do potrzeb gospodarczych kraju i rozwoju eksportowej produkcji przemysłu przetwórstwa drewna.

Konieczne jest również uporządkowanie struktur Państwowych Straży działających w środowisku i powielających swoje kompetencje, poprzez stworzenie Państwowej Straży Ochrony Środowiska, kompetencyjnie podległej Lasom Państwowym i wzmocnienie jej Strażą Leśną.

Należy także przekazać część kompetencji i zadań do samorządów terytorialnych z jednoczesnym ujednoliceniem odpowiedzialności prawnej.

Niezbędne jest przeprowadzenie przeglądu systemu wdrażania środków UE w celu dokonania niezbędnych uproszczeń w systemie sprzyjającym przyspieszeniu absorpcji środków. Powinien on gwarantować również efektywne i celowe wydatkowanie funduszy.

Należy wprowadzić zmiany w systemie finansowania ochrony środowiska ze środków krajowych, których podstawowym celem będzie optymalizacja wydatkowania środków i ograniczenie kosztów administracyjnych.

Uwzględnione musi też zostać wykorzystanie nowych, zagranicznych źródeł i mechanizmów finansowania ochrony środowiska, takich jak: handel emisjami, inicjatywy Joint Implementation, program Prototype Carbon Fund Banku Światowego, środki programów badawczo-wdrożeniowych UE.

Niezwykle istotnym problemem jest wdrażanie stosowania zasady zrównoważonego rozwoju. Wymaga ono współdziałania ze wszystkimi resortami, a przede wszystkim z resortami ds. gospodarki, transportu, rolnictwa, turystyki i edukacji. Należy stymulować tworzenie tzw. „zielonych” miejsc pracy.

Przy współudziale z resortem finansów powinna być przeprowadzona „ekologiczna reforma podatków”, prowadząca do zmniejszenia obciążeń podatkowych za pracę, przy podniesieniu obciążeń za korzystanie z nieodnawialnych zasobów Ziemi i z dóbr ogólnych. Natomiast przy współdziałaniu z resortem rolnictwa powinien zostać stworzony system atestacji żywności, spełniającej wymogi żywności ekologicznie czystej. Przy współpracy z mediami z kolei, należy podjąć działania o charakterze edukacji ekologicznej, m.in. związane z ochroną przyrody lub selektywną zbiórką odpadów.

W zakresie gospodarki wodnej podstawowymi kierunkami działań w najbliższych latach, powinny być: wypełnienie zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej, wynikających z dyrektywy wodnej, doprowadzenie do zintegrowanego traktowania całej gospodarki wodnej z równorzędnym traktowaniem wszystkich jej celów tj. ochrony zasobów wodnych, społeczno-gospodarczego wykorzystania wód oraz ochrony przed powodzią i przeciwdziałanie skutkom suszy, poprawa efektywności zarządzania w sektorze oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów finansowania, integracja gospodarowania zasobami wodnymi ze sferą ekonomiczną i społeczną, w celu realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy bezpieczeństwa oraz zapewnienie uczestnictwa Polski w działaniach na arenie międzynarodowej, przy równoczesnej optymalizacji kosztów z tym związanych.

Dla realizacji wyznaczonych celów konieczne jest: utworzenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW), odpowiedzialnego za zapewnienie realizacji zadań państwa w obszarze gospodarki wodnej, uporządkowanie problemów zarządzania wałami przeciwpowodziowymi i polderami przez przekazanie urządzeń i budowli wodnych w gestię samorządów województw, podporządkowanie Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej KZGW i przekazanie zarządu budowli do samorządów województw.

Muszą również zostać określone przejrzyste zasady priorytetowania inwestycji związanych z gospodarką wodną pod względem efektywności i racjonalizacji wydatków.

Platforma Obywatelska uważa, że konieczne jest także stworzenie wieloletniej perspektywy finansowej, z uwzględnieniem środków unijnych, umożliwiającej realizację zarówno zadań bieżącego utrzymania, jak i niezbędnych inwestycji.

Należy również opracować i wdrożyć do realizacji w sposób zintegrowany strategię oraz programy interdyscyplinarnych działań zlewniowych, obejmujące gospodarkę zasobami wodnymi, ochronę przed powodzią, wykorzystanie żeglowności, prewencję, planowanie przestrzenne, rozwój gospodarczy regionów przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów ochrony środowiska i dbaniu o wartości przyrodnicze.

Ponadto niezbędne są: ulokowanie zadań dotyczących sytuacji kryzysowych w KPRM i MSWiA, przeprowadzenie reformy struktury IMGW dostosowującej ją do światowych standardów służb hydrometeorologicznych, opracowanie systemu ubezpieczeń przed powodzią, stworzenie warunków do realizacji partnerstwa publiczno-prywatnego i aktywna ich promocja oraz przeniesienie zagadnień transportu wodnego do działu administracji – transport.

Infrastruktura

Platforma Obywatelska uważa, że w dziedzinie transportu głównym zadaniem państwa jest rzetelne wywiązanie się z misji rozwoju i utrzymania infrastruktury oraz usuwania barier w rozwoju rynku przewozowego, którego jakość wpływa na całą gospodarkę. Uzupełnieniem tej funkcji jest przejrzysty i efektywny system zamawiania i finansowania zadań służby publicznej szczególnie na kolei. Jednocześnie wiele dziedzin związanych z lokalnymi usługami powinno być zarządzanych na poziomie samorządu wyposażonego w kompetencje i majątek do ich realizacji.

W dziedzinach, których rozwój nie wymaga generalnego wsparcia – takich jak telekomunikacja – państwo powinno stać na straży konkurencji i interesów konsumenta. Podobna siła tkwi w budownictwie, które jest krępowane przez ograniczenia administracyjne, a nie deficyt kapitału. Tyko uwolnienie tego potencjału, poprzez skrócenie procesu inwestycyjnego i poprawę dostępności gruntów, pozwoli na zatrzymanie wzrostu cen.

Rozwiązywanie problemów gospodarki morskiej należy zacząć od konsolidacji tej dziedziny i uporządkowania kompetencji w jednym ośrodku decyzyjnym. Zintegrowane spojrzenie na problemy marynarzy, rybaków, przemysłu stoczniowego pozwoli na prowadzenie spójnej polityki, dzięki której statki i ich złogi powrócą pod polską banderę.

Najważniejsze zadanie w obszarze infrastruktury transportowej to przełomowe przyspieszenie realizacji programu budowy autostrad i dróg ekspresowych oraz poprawa jakości dróg. Inwestycje trzeba zatem prowadzić w wielu miejscach równolegle. Zaangażowanie kapitału prywatnego i środków UE daje szansę, by Polska stała się największym placem budowy w Europie. Możliwości budżetu nigdy nie pozwolą na jednorazowe sfinansowanie takiego zakresu inwestycji, ale w zamian można wykorzystać atut w postaci stabilnych kontraktów na eksploatację i dostępność, czyli utrzymanie, odśnieżanie, remontowanie etc.

Drugim kluczowym wyzwaniem jest wg Platformy powstrzymanie degradacji kolei i stworzenie warunków do jej zdrowego funkcjonowania. Należy zakończyć restrukturyzację grupy PKP i stworzyć rynek przewoźników. Rewitalizację przewozów wspieranych ze środków publicznych należy oprzeć o elastyczność i innowacyjność samorządów oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw współpracujących dzięki systemowi wieloletnich kontraktów na usługi. Podział rynku na mniejsze, nawet lokalne części zmniejszy bariery wejścia i da szansę nowym, efektywniejszym przedsiębiorstwom.

Trzeba wykorzystać szansę, jaką stwarza bezprecedensowy rozwój rynku usług lotniczych i notowane corocznie 40% przyrosty przewozów. Należy odejść od koncepcji centralizacji ruchu, oddzielić interesy Okęcia od potrzeb kraju poprzez przekazanie zarządzania portami regionalnymi samorządom. Konieczna jest przy tym komunalizacja gruntów AMW i przekazanie zainteresowanym województwom i gminom udziałów PPL. Na lotnictwo należy również rozszerzyć możliwość korzystania ze środków UE.

W dziedzinie budownictwa zadaniem państwa powinno być usuwanie barier utrudniających budowę mieszkań. Jeśli to się nie powiedzie, zwiększanie wydatków na cele mieszkaniowe nie będzie owocować wzrostem liczby nowo oddawanych mieszkań, lecz wzrostem cen. Przewycięcie kryzysu w tej dziedzinie trzeba osiągnąć przez reformę gospodarki przestrzennej, gospodarki nieruchomościami i stworzenie oferty uzbrojonych terenów. Dla inwestorów budżetowych istotna jest również zmiana prawa zamówień publicznych. Dopiero po tych zmianach należy zwiększać środki na budowę mieszkań.

Potencjał rozwojowy tkwiący w telekomunikacji daje szansę na szybki postęp w tej dziedzinie. Dziś ogranicza go przede wszystkim bariera monopolu, a więc problem braku silnego regulatora egzekwującego przestrzeganie prawa. Rozwój i demonopolizacja wszystkich segmentów rynku telekomunikacyjnego powinna pozwolić na wygenerowanie presji nie tylko na zmniejszenie cen usług, ale również poszukiwanie nowych obszarów do inwestowania, a więc również rozszerzania usług na nowe tereny. Tam gdzie nie będzie to możliwe opłaty administracyjne należy przekształcić w zobowiązania do tworzenia sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu.

W gospodarce morskiej potrzebna będzie zmiana prawa i stworzenie mechanizmów zachęcających do prowadzenia działalności w Polsce, a nie poza jej granicami. Rola portów wzrośnie również wraz z poprawą dostępności od strony łądu i wykorzystaniem atutów w postaci niższych cen frachtu.

Przyspieszenie inwestycji i reforma funkcjonowania rynkowych sektorów infrastruktury pozwoli na zmniejszenie luki w tej dziedzinie dzielącej nas od państw UE. Drastycznie poprawi się zatem atrakcyjność i dzięki temu szanse rozwojowe naszego kraju w układzie globalnym.

Platforma Obywatelska uważa, że w ciągu najbliższych lat możliwa jest budowa spójnej sieci autostrad i blisko połowy docelowego układu dróg ekspresowych. System oparty o kapitał prywatny pozwoli na prowadzenie niemal nieograniczonej liczby inwestycji bez obciążania długu publicznego. Równoległe odwrócenie trendów recesyjnych na kolei i poprawa standardu usług pozwoli na stworzenie zdrowego rynku przewozowego i racjonalne wykorzystanie atutów obu gałęzi transportu. Dogodne i tanie połączenia lotnicze przybliżą stolicy polskich regionów do siebie i do innych miast europejskich. Dzięki temu przyspieszy się rozwój gospodarczy i kulturalny w regionach i ich integracja z całym obszarem Europy, a więc szanse na przyspieszony awans cywilizacyjny.

W dziedzinach takich jak telekomunikacja to uwolnienie rynku i silna konkurencja wpłynie na spadek cen i poprawę jakości usług. Nowi operatorzy telefonii stacjonarnej i mobilnej złamią funkcjonujące monopole, a szukając kierunków rozwoju dotrą również na obszary dziś pomijane. Likwidacja ograniczeń dla rozwoju budownictwa spowoduje drastyczny wzrost liczby inwestycji. W konsekwencji zaostrzająca się konkurencja firm deweloperskich wpłynie na obniżenie cen. Najsilniej odczuje to rynek mieszkaniowy, a jednocześnie wzrośnie efektywność wsparcia publicznego kierowanego do społeczeństwa.

W gospodarce morskiej integracja działań powinna doprowadzić do wzrostu znaczenia tego sektora i stworzenia w oparciu o flotę przemysłu okrętowego i wykwalifikowanej kadry zdrowej branży przynoszącej zyski wszystkim podmiotom, ale i budżetowi macierzystego państwa.

Administracja

Platforma Obywatelska za bardzo istotne uznaje dokończenie procesu zastępowania scentralizowanych struktur państwa resortowego państwem opartym na zaufaniu do obywateli i ich przedstawicieli. W tym celu chce doprowadzić do wzmocnienia gmin, powiatów i województw. Platforma dąży również do dokończenia reformy ustrojowej w gminach, wprowadzenia w powiatach podobnych rozwiązań ustrojowych jak w gminach, przywrócenie ustawy o rozwoju regionalnym, pozbawienia wojewodów funkcji z zakresu zadań i kompetencji samorządu województw oraz do dokonania kategoryzacji gmin.

Równie konieczne i istotne dla polskiej administracji jest uregulowanie statusu administracji zespolonych. Platforma zmierza także do wprowadzenia nowych rozwiązań dotyczących statusu pracowników samorządowych, wprowadzenia wszystkich rozwiązań systemowych dla finansów lokalnych (w tym stabilizacja finansowania oświaty, planowanie i finansowanie wieloletnie), wzmocnienia sądów administracyjnych i przekazania ich pierwszej instancji roli instancji odwoławczej dla samorządu terytorialnego, komunalizacji mienia skarbu państwa, istotnego dla rozwoju lokalnego lub regionalnego oraz przekazania zarządu mieniem powojuskowym i „rolniczym” samorządowi powiatów.

Dla osiągnięcia tych celów Platforma Obywatelska planuje:

- dokończenie reformy ustrojowej w gminach - w tym dokonanie ostatecznego rozdziału kompetencji stanowiących i wykonawczych, wzmocnienie funkcji kontrolnej rad gmin i ich komisji rewizyjnych,
- wprowadzenie bezpośrednich wyborów starostów jako organów wykonawczych powiatów,
- przywrócenie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego - niezależnie od przepisów regulujących realizację przez Polskę polityk wspólnotowych,
- jednoznaczne i systemowe uregulowanie statusu administracji zespolonych, wprowadzenie samorządowej policji lokalnej (w powiatach i większych miastach),
- ustalenie nowych zasad oceny organów wykonawczych JST: skwitowanie działalności finansowej („absolutorium”) przez kolegia RIO, obowiązkowa doroczna ocena realizacji uchwał rady/sejmiku (a więc ocena polityczna) przez organy stanowiące JST
- uchwalenie nowej ustawy o pracownikach samorządowych, w tym o korpusie urzędników samorządowych,
- ustawowe uregulowanie standardów ustalania i podziału subwencji oświatowej,
- wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie planowania i finansowania zadań wieloletnich, w tym zwłaszcza inwestycyjnych,
- stopniową likwidację SKO, przy jednoczesnym przekazaniu funkcji instancji odwoławczej od decyzji organów JST pierwszej instancji sądów administracyjnych, po ich odpowiednim wzmocnieniu,
- likwidację Agencji Mienia Wojskowego i Agencji Nieruchomości Rolnych oraz zbędnych funduszy celowych.

Realizacja założeń programowych Platformy Obywatelskiej umożliwi dokończenie procesu decentralizacji państwa, w tym wzmocnienie jego instytucji centralnych, wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego, w tym ich organów stanowiących i kontrolnych, ujednolicenie, racjonalizację i przejrzystość zarządzania mieniem publicznym, w całości poddanym instytucjom będącym pod kontrolą społeczną, zwiększenie przejrzystości finansów publicznych oraz racjonalizację (lepszą jakość, niższe koszty) funkcjonowania administracji publicznej.

Sport

Platforma Obywatelska chce uchwalenia Narodowego Planu Rozwoju Sportu, który swym zakresem objąłby takie dziedziny jak budowa infrastruktury sportowej, szkolenie sportowców oraz wychowanie fizyczne dzieci i młodzieży. Tylko skoordynowanie tych działań może przynieść korzyści polskiemu sportowi.

Poprawa jakości sportu szkolnego i akademickiego, pomoc w przełamywaniu barier dla osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do obiektów sportowych, czy wreszcie poprawienie warunków szkoleniowych dla sportu kwalifikowanego to realizacja hasła „Sport dla Wszystkich”. Hasło to powinno więc stać się celem priorytetowym dla osób zarządzających sportem.

Chcielibyśmy, aby udało się skutecznie wypromować ideę pracy poprzez sport. Rozwój infrastruktury, duże kluby sportowe przyciągające kibiców i sponsorów, duże imprezy sportowe to sprawdzone i dobre sposoby na walkę z bezrobociem (Mistrzostwa Europy w piłce nożnej w Portugalii przyczyniły się do powstania w tym kraju około 100 000 miejsc pracy).

Dla osiągnięcia zamierzeń Platforma postuluje:

- **Zmiany w zasadach finansowania sportu i walkę z korupcją w sporcie**, a w tym: zwiększenie wydatków z budżetu państwa z 0,1% do 0,5%, ulgi podatkowe - możliwość odpisania 1% z CIT na kluby sportowe szkolące młodzież oraz na fundacje i stowarzyszenia zajmujące się sportem, 10% ulga dla firm w wydatkach na kluby sportowe.
Istotne będzie również wzmocnienie znaczenia sponsoringu i uporządkowania prawne w tym zakresie, dostęp do umów i kwot sponsorskich związków sportowych, lig autonomicznych i klubów oraz zewnętrzny audyt finansowy Związków Sportowych.
- **Nowy system zarządzania sportem**, a w nim: oddzielenie sportu amatorskiego od zawodowego, przejrzyste uregulowania prawne oraz rozwój klubów w formie autonomicznych i profesjonalnych lig.
- **Rozwój sportu szkolnego i akademickiego**, którego elementem będzie 5 godzin wychowania fizycznego w szkołach. Kładziemy ponadto nacisk na szczególną rolę nauczycieli, którzy mieliby stać się swoistymi „trenerami” kształtującymi zdrowy tryb życia, organizację czasu wolnego oraz kształtowanie pozytywnych cech osobowości. Bardzo potrzebne jest również podniesienie rangi rozgrywek międzuczelnianych, realizacja autorskich programów WF, zwiększenie współpracy szkół z klubami sportowymi oraz uporządkowanie modelu szkół sportowych, czyli wzmocnienie roli Szkół Mistrzostwa Sportowego.
- **Zwiększenie bezpieczeństwa uczestników imprez sportowych**, co obejmowałoby, zakaz stadionowy, bilety imienne oraz monitoring całego przebiegu imprezy.
- **Ogólnopolskie kampanie promujące sportowy tryb życia**, takie jak: Cała Polska Ćwicz z Dziećmi, Rodzinne Zawody Sportowe, czy inne tego typu programy.
- **Specjalny program dla wsi i małych miasteczek**
Taki program jest szansą na eliminację dysproporcji cywilizacyjnej w stosunku do środowisk miejskich i wielkomiejskich. Platforma Obywatelska proponuje utworzenie Gminnych Centrów Rekreacyjno-Sportowych, zapewniających powszechny dostęp do bazy umożliwiającej i zachęcającej do aktywności fizycznej, wspomagane ze środków publicznych w stopniu odpowiadającym zasobności gminy i poziomowi zaspokojenia potrzeb obiektów w tym zakresie.

Realizacja założeń programowych Platformy Obywatelskiej spowoduje zwiększenie aktywnego uczestnictwa Polaków w życiu sportowym, a co za tym idzie polepszenie ich zdrowia oraz zatrzymanie długofalowej tendencji obniżania poziomu polskiego sportu na arenie międzynarodowej, co posłuży z pewnością zwiększeniu identyfikacji narodowej.

Dobrze zarządzany sport będzie stanowił również skuteczny sposób walki z takimi patologiami jak korupcja, rasizm czy wandalizm stadionowy.

Sprawy wewnętrzne

Bezpieczne państwo wolnych obywateli - tę misję Platformy Obywatelskiej należy realizować poprzez doprowadzenie do redukcji zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego przy wzroście poczucia osobistego bezpieczeństwa obywateli, bez nadmiernego ograniczania ich swobód i wolności.

Prawdziwie wolnym można być tylko wtedy, gdy jest się wolnym od lęku o bezpieczeństwo swoje i swych bliskich, gdy żyje się w państwie, które przy minimalnym, niezbędnym poziomie ingerencji w nasze życie zapewnia nam odpowiedni poziom bezpieczeństwa oraz gdy żyje się w państwie sprawnym, życzliwym dla uczciwych obywateli, surowym dla przestępców

Osiągnięcie celu możliwe będzie poprzez trzy równoległe działania, mające stworzyć:

- Scentralizowany i skoordynowany system zwalczania najpoważniejszych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa, w tym zwłaszcza przestępczości zorganizowanej, korupcji, szpiegostwa, terroryzmu;
- Sprawny, możliwie zdecentralizowany, oparty na współpracy z samorządami, system prewencji przestępczości pospolitej, ratownictwa, ochrony ludności oraz zarządzania kryzysowego
- Sprawny system koordynacji i wymiany informacji oparty o nowoczesny, zintegrowany system teleinformatyczny, rejestry i bazy danych oraz teleinformatyczne systemy wspomagania dowodzenia i zarządzania kryzysowego.

Krokiem wstępnym do rozpoczęcia tych działań, winien być audyt zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego i zadań oraz kompetencji odpowiedzialnych służb, a także określenie w jakich obszarach powinno się dążyć do zwiększenia ich kompetencji, a w jakich do ich ograniczenia. Doprowadzi to zredefiniowania, w celu lepszej ich egzekucji, priorytetów działań służb specjalnych, odpowiadających współczesnym zagrożeniom bezpieczeństwa państwa oraz metody rozliczania ich efektywności. Ułatwi to również wybranie optymalnej metody doprowadzenia do znacznej redukcji poziomu najgroźniejszej przestępczości w Polsce poprzez scentralizowanie działania policji w obszarze zbrodni i przestępstw kryminalnych i decentralizację działań prewencyjnych.

Następnym etapem reformy policji powinno stać się wytworzenie lokalnej policji prewencyjnej, na którą samorządy będą wpływać poprzez odpowiednie zlecanie zadań i stosowanie instrumentów finansowych. Lokalna policja prewencyjna stanowiąc fragment policji państwowej podlega nadzorowi właściwych komendantów szczebla wojewódzkiego. Taka policja powinna się zająć zapobieganiem przestępczości ulicznej: napadom, rozbojom, kradzieżom i chuligaństwu oraz ściganiem sprawców tych przestępstw.

Przy określaniu zadań poszczególnych służb należy wyważyć kompromis pomiędzy dalszym zwiększaniem uprawnień operacyjnych służb a ograniczaniem praw obywatelskich.

Należy usprawnić praktyczny - nie polityczny - nadzór nad służbami w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz powołać nowoczesne Komendy Główne w Policji i Staży Granicznej.

W ocenie Platformy Obywatelskiej należy dokonać reformy policji poprzez zmianę funkcji i roli odbiurokratyzowanej Komendy Głównej oraz likwidację etatów i stanowisk dublujących się kompetencyjnie. Komenda pełniła by bardziej rolę sztabu oraz ciała analityczno-nadzorczego.

Należy stworzyć realny system walki ze zjawiskiem korupcji obejmujący nie tylko działania organizacyjne (policja finansowa), wykrywcze i procesowe, ale również prewencyjne w obszarze prawa i praktyki działania administracji. Konieczna jest integracja służby skarbowej i finansowej w ramach jednej policji finansowej, odpowiedzialnej za ochronę ekonomicznych interesów państwa, w tym za walkę z korupcją. Policja finansowa powinna monitorować także realizację strategii antykorupcyjnej państwa. Nie wymagałoby to dodatkowych etatów, a jedynie odpowiednich przesunięć kadrowych. Policja finansowa składałaby się z funkcjonariuszy prowadzących pracę operacyjną i śledczą oraz biegłych księgowych, rewidentów, kontrolerów, analityków gospodarczych oraz ekspertów najwyższej klasy. Policja finansowa powinna również odpowiadać za ochronę ekonomiczną interesów Unii Europejskiej. Równie ważne jest wzmocnienie pionu do walki z korupcją w CBS oraz rozwinięcie etatowo działających przy Komendach Wojewódzkich komórek antykorupcyjnych.

Uważamy, że należy wprowadzić elektroniczny obieg dokumentów w administracji i przetarg elektroniczny.

Konieczne jest również prawne ujednolicenie dopuszczalnych form integracji państwa w sferę praw obywatelskich poprzez wprowadzenie jednolitej definicji czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Samorząd terytorialny musi zostać włączony w strukturę systemu bezpieczeństwa. Potrzebna jest również koordynacja wspólnych działań w sytuacjach kryzysowych przez różne poziomy organów władzy publicznej w Polsce oraz zapewnienie właściwego poziomu finansowania takich zadań i działań. Należy stworzyć sprawny, równoważący czynnik centralny i samorządowy system ratownictwa, ochrony ludności oraz zarządzania kryzysowego (z wykorzystaniem funkcjonującego w Polsce krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego) w oparciu o silne powiatowe centra ratownicze, obejmującego swoim zasięgiem obszar całej RP oraz wszystkie dziedziny ratownictwa, z zachowaniem zasady prymatu terytorialnego. Bardzo ważne jest umocnienie roli samorządów w systemie zarządzania kryzysowego, a w szczególności w zakresie planowania cywilnego, umożliwiającego racjonalne gospodarowanie zasobami i efektywne wykorzystanie wszystkich możliwości gmin i powiatów, w tym odpowiednio wyszkolonych, wyposażonych oraz dofinansowanych społecznych organizacji ratowniczych i pozarządowych.

Realizacja założeń Platformy Obywatelskiej dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego i służb specjalnych spowoduje redukcję zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego przy wzroście poczucia bezpieczeństwa obywateli bez nadmiernego ograniczania ich swobód i wolności, znaczący spadek poziomu najbardziej dotkliwej dla obywateli przestępczości, a co za tym idzie wzrost poczucia bezpieczeństwa obywateli.

Ponadto możliwa będzie budowa systemu bezpieczeństwa obywatelskiego, w tym powszechnego systemu ochrony ludności poprzez uporządkowanie w polskim prawie zapisów dotyczących zarządzania kryzysowego, ochrony infrastruktury krytycznej oraz zmian systemowych mających na celu przekształcenie struktur obrony cywilnej w powszechny system ochrony ludności.

Także system ochrony granic zostanie dostosowany do wymogów obowiązujących w krajach Układu z Schengen, co pozwoli na szybkie włączenie Polski do tego obszaru. Następnie dostosowana do tej sytuacji zostaną struktura i zadania służb odpowiedzialnych za ochronę granic i zwalczanie przestępczości cudzoziemców i nielegalnej migracji.

Założenia Platformy Obywatelskiej pozwolą ponadto przełamać partykularyzmy i wzajemną nieufność, utrudniającą współpracę zwiększającą wspólne bezpieczeństwo w ramach tworzenia Obszaru Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (AFSJ) w ramach Programu Haskiego Unii Europejskiej.

Polityka rodzinna. Prawa kobiet

Rząd Premiera Kazimierza Marcinkiewicza zlikwidował odrębny urząd zajmujący się równym statusem kobiet i mężczyzn, łącząc te sprawy ze sprawami rodziny. Zakres ten wszedł w kompetencje Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w dziale. Osobą odpowiedzialną jako podsekretnarz stanu jest Joanna Kluzik – Rostkowska (dziennikarka, wcześniej zatrudniona w warszawskim magistracie).

Na stronach internetowych ministerstwa nie odrębnego okienka poświęconego kobietom, rodzinie czy sprawom dzieci. Nie ma również danych dotyczących zamierzeń rządu, propozycji aktów prawnych, czy w ogóle zagadnień tego obszaru. Z komunikatów ministerstwa wynika, że kierownictwo ministerstwa jeszcze tymi sprawami się nie zajmowało. Jedyne informacje dotyczą przyjętych już aktów prawnych, czyli ustawy o pomocy państwa w zakresie dożywiania dzieci oraz ustaw o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (dwa razy tzw. „becikowe”).

Po zmianie osoby na stanowisku ministra w MPiPS nadal nie wiadomo nic o zamierzeniach rządu w sprawie realizacji programu wyborczego PiS, np.

- „Własne mieszkanie – rodzina na swoim” – obiecano 3 mln mieszkań
- „Zdrowa rodzina”- obiecano przebudowę systemu ochrony zdrowia
- „Prorodzinne podatki” – obiecano system ulg podatkowych dla rodzin z dziećmi.

Jednym z priorytetów działania Platformy Obywatelskiej są działania na rzecz polskiej rodziny, która jest obecnie w kryzysie. Na ten kryzys ma wpływ kilka czynników, takich jak:

1. sytuacja ekonomiczna rodzin:
 - duże bezrobocie w tym wśród osób młodych stojących u progu życiowego startu i wśród kobiet
 - źle funkcjonujący system pomocy społecznej
 - system podatkowy niekorzystny dla rodzin z dziećmi
 - kłopoty mieszkaniowe młodych małżeństw
 - biurokracja i wysokie koszty pracy, bardzo uciążliwe dla małych rodzinnych firm
 - zła ściągальność alimentów od dłużników alimentacyjnych
 - mało elastyczny rynek pracy dla kobiet
 - niskie zarobki całej rodziny
2. spadek liczby zawieranych małżeństw i wzrost liczby rozwodów
3. zmniejszenie dzietności polskich rodzin
4. obecne w rodzinie patologie:
 - przemoc wobec dzieci i kobiet
 - alkoholizm i narkomania
5. brak wystarczającej liczby żłobków i przedszkoli
6. gorszy dostęp do opieki zdrowotnej.

Wszystkie te czynniki wpływają na pogorszenie jakości życia polskiej rodziny i stanowią zagrożenia dla jej stabilności i trwałości.

Pomyślności rodziny nie da się osiągnąć bez rozwoju gospodarczego kraju, bez zmniejszenia skali bezrobocia, bez uporządkowania sfery pomocy społecznej i bez kompleksowych działań eliminujących z życia czynniki, które wpływają na złą kondycję polskiej rodziny.

Platforma realizując prorodzinną politykę państwa będzie prowadzić działania sprzyjające dynamicznemu wzrostowi gospodarki i zapewniające korzystne warunki do rozwoju polskiej rodziny. Wyższy stan zamożności państwa przełoży się wprost na zamożność rodziny - podstawowej komórki społecznej, posiadającej i wychowującej dzieci.

W polityce finansowej państwa, w efekcie której dojdzie do spadku bezrobocia, podatki będą sprzyjać rodzinie. Podatek proporcjonalny z ulgami podatkowymi (kwotami wolnymi od podatku) uzależnionymi od liczby dzieci w rodzinie, nie będzie dyskryminował rodzin zwłaszcza wielodzietnych.

Państwo musi zapewnić efektywną i pełną pomoc w kłopotach w rodzinach. Powinny sprawnie działać ośrodki wsparcia rodziny w gminach i powiatowe centra pomocy rodzinie. Sprawa pomocy rodzinie winna obejmować również szeroko rozumianą pomoc psychologiczną rodzicom i dzieciom.

Ważne jest również dokonanie zmian w systemie opieki nad dziećmi poza rodziną:

- w rodzinnych domach dziecka
- w rodzinach zastępczych
- na rzecz ułatwień w procesie adopcji.

Należy położyć duży nacisk na usprawnienie działania systemu alimentacyjnego i udzielenie wsparcia samotnym rodzicom w ściąganiu zobowiązań od wierzycieli alimentacyjnych.

Dla sprawnego działania rodziny w swej funkcji wychowawczej i edukacyjnej, ale również celem wzrostu liczby dzieci w rodzinie, ważne jest uelastycznienie rynku pracy dla kobiet. W porozumieniu z pracodawcami należy zaproponować:

- wprowadzenie możliwości pracy w niepełnym wymiarze godzin
- lepsze warunki do tworzenia nietypowych miejsc pracy
- wprowadzenie możliwości elastycznego ustawienia godzin pracy zależnie od indywidualnych potrzeb kobiety
- wprowadzenie możliwości wykonywania części pracy w domu
- wydłużenie okresu rozliczenia czasu pracy do 12 miesięcy
- stworzenie możliwości uruchomienia punktów opieki nad dziećmi przy zakładach pracy na kilka godzin dziennie (ze stworzeniem zachęt dla przedsiębiorców do uruchamiania tych punktów żłobkowo-przedszkolnych)
- wprowadzenie rozwiązań (w tym zachęt dla pracodawców), które nie będą przeszkodą zatrudniania młodych kobiet z uwagi na urlopy macierzyńskie i wychowawcze.

Ponadto należy wykorzystać wszystkie możliwości stworzenia sprzyjających warunków do zawodowej aktywizacji kobiet, do wspierania przedsiębiorczości wśród kobiet z większym wykorzystaniem środków Unii Europejskiej, zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach.

Powinno się stworzyć zachęty dla samorządów lokalnych do otwierania nowych ośrodków przedszkolnych i żłobków, z większym wsparciem rodzin których obecnie na taką opiekę nad dzieckiem nie stać, zwłaszcza w mniejszych miastach i na wsiach. Poza obciążeniem czasowym matki czy ojca, nie do przecenienia jest rola edukacyjno-wychowawcza takich ośrodków przy wyrównywaniu szans dzieci z rodzin uboższych, czy pochodzących z mniejszych ośrodków.

Ważne jest by stworzyć lepszy klimat do większego angażowania się kobiet w życie społeczne i polityczne w Polsce.

Dla lepszej kondycji polskiej rodziny ważne jest odpowiednie reagowanie na przypadki patologii w rodzinie i stworzenie takich warunków prawnych, by skuteczniej przeciwdziałać i zwalczać patologie rodzinne, w tym:

- przemoc wobec dzieci i kobiet
- molestowanie seksualne nieletnich w rodzinie i poza nią
- alkoholizm jako czynnik antyrodzinny.

We wszystkich działaniach na rzecz rodziny, dzieci i kobiet należy blisko współpracować i wspierać działania organizacji pozarządowych – świeckich i kościelnych.

W efekcie realizacji programu Platformy Obywatelskiej rodzina ma się stać jednostką samowystarczalną ekonomicznie i wychowawczo.

W przypadkach, gdy rodzina nie spełnia swojej funkcji, muszą ją sprawnie i kompleksowo wspomagać instytucje państwa.

Efektom podjętych działań powinno być nie tylko zapewnienie rodzinie i dzieciom godziwego życia, ale i przeciwdziałanie kryzysowi demograficznemu w Polsce.

Działania mają dać gwarancje rozwoju narodu jako całości z dobrą perspektywą w Europie za 5, 10 czy 50 lat.

NOTATKI

NOTATKI